

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Святині

«Дорога до храму» веде до духовності

▶ СТОР. 8

Відкритий лист

День рідної мови ми відзначаємо. Чому ж поняття «рідна мова» в законодавстві відсутнє?

▶ СТОР. 10

Реформа

Без запровадження накопичувальної системи пенсіонери приречені на бідність

▶ СТОР. 12

№ 49 (6554) П'ЯТНИЦЯ, 17 БЕРЕЗНЯ 2017 РОКУ WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

«Нації вмирають не від інфаркту...»

Парламентська хроніка
Ранкове засідання
16 березня

На початку пленарного засідання Голова Верховної Ради Андрій Парубій висловив своє ставлення до інциденту за участю народного депутата України Володимира Парасюка з правоохоронцями на блокпості в Слов'янську, назвавши поведінку депутата неприйнятною. «В українській державі відбулися події, які можуть призвести до розхитування української держави всередині, — заявив А. Парубій. — І це тоді, коли Україна веде воєнні дії проти російського агресора. Багато випадків, які бачимо, — це руйнування інститутів влади у країні, в якій триває війна».

У Верховній Раді відбудеться урочисте засідання, присвячене 100-річчю Української революції. «Власне, руйнування інститутів влади, взаємопоборювання українських тогочасних політиків призвели до втрати української державності, — сказав глава парламенту. — А потім призвели до голодомору та масових репресій. У час війни, як ніколи, має бути єдність і розуміння тих викликів, які стоять перед нами. Тому вважаю неприйнятним, коли люди, які мають мандат народного депутата, здійснюють напад на працівників українських правоохоронних органів, на українську поліцію, користуючись недоторканністю. Ми разом тут створювали нову поліцію і гордилися цим, і коли правоохоронці стоять на блокпостах і виконують свій обов'язок, ніхто не має права здійснювати на них напад».

▶ СТОР. 2

До 100-річчя Української революції

Центральна Рада представляла віковічні прагнення нашого народу до суверенності

Фото з ілюстрованого життєпису Михайла Грушевського «FACIE ad FACIEM».

Розпочинаємо відзначення столітнього ювілею грандіозних подій, які вплинули не тільки на долю українства, а й усього людства. У цьому твердженні жодного замилування чи домислу, а правда про виступ солдатів-українців Волинського полку, що відмовилися в лютому 1917 року виконувати наказ російського царя розстрілювати мирну маніфестацію в Петрограді, а натомість підняли синьо-жовтий прапор. Вибух цього потужного заряду нашої революційної енергії в столиці Російської імперії справді спричинив воістину тектонічні процеси у розвитку світової цивілізації, бо потрясли вони підвалини столітніх традицій і відкрили шляхи для її оновлення.

Найперше стали на цей шлях українці, що створювали свої національні ради на всіх теренах свого розселення, а в старовинному місті над Дніпром, яке ще з часів Русі позбулося державної централі, засновують 17 березня в клубі «Родина» Українську Центральну Раду — біля самісіньких Золотих воріт, залишки яких іще нагадували про велич нашого минулого.

▶ СТОР. 4—6

На знімку: Софійський майдан у Києві, 1917 рік. Михайло Грушевський проголошує III Універсал, де сказано: «Однині Україна стає Українською Народною Республікою».

ПОДІЇ

Нідерланди сказали «стоп» неправильному популізму

«Це ніч, коли Нідерланди сказали «стоп» неправильному популізму» — так прем'єр-міністр і лідер Народної партії за свободу та демократію (VVD) Марк Рютте прокоментував попередні результати виборів до нижньої палати парламенту. Несподівано висока явка виборців (майже 70 відсотків) внесла корективи в прогнози соціологів щодо голосів, які буде віддано за «народників».

▶ СТОР. 7

Доки війна, нормалізації відносин із РФ не буде

Учора Європейський парламент провів дебати, приурочені до третьої річниці анексії Криму, і ухвалив резолюцію щодо ситуації з українськими в'язнями, яких Росія незаконно утримує на своїй території та на окупованому нею півострові. Євродепутати закликали РФ негайно звільнити цих українців і звернулися до ЄС із закликом застосувати нові санкції щодо осіб, причетних до порушень прав людини на півострові та винних у переслідуваннях громадян України. Як повідомляє «Радіо Свобода», за резолюцію проголосував 451 євродепутат, проти — 73, утрималися — 86.

▶ СТОР. 7

КОРОТКО

■ Російський культурний центр виселять з приміщення Львівської облради. Таке рішення прийняв Львівський апеляційний господарський суд. Натомість з'явиться центр ветеранів АТО, **дізнався наш власкор Богдан КУШНІР.**

■ У смт Рокитне в салоні автомобіля поліцейські вилучили понад 13 кг бурштину, поінформували «Голос України» в опершгабі з протидії незаконному видобутку бурштину на Рівненщині. А поблизу селища Клесів сили Нацполіції в урочищі «Баньки» виявили та вилучили дві мотопомпи, **передає наш власкор Олександра ЮРКОВА.**

З липня Україна експортувала майже 31 млн. тонн зернових — *ПроАгро*

«Нації вмирають не від інфаркту...»

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове засідання 16 березня

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Голова Верховної Ради також розповів, що провів багато часу в зоні АТО і як народний депутат, і як свого часу Секретар РНБО, але завжди на блокпостах давав змогу правоохоронним органам перевіряти його автомобіль і гордився тим, що для наших правоохоронців закон один для всіх. «Тому вважаю неприйнятним той факт, що народний депутат України, користуючись мандатом, може здійснювати напад на поліцейських, може їх ображати, забирати у них табельну зброю, — сказав Андрій Парубій. — Такі факти принижують не тільки український парламент та народних депутатів, а й усю українську державу. Очільник парламенту також запевнив, що всі інциденти, які трапились у парламенті в середу, 15 березня, вивчатимуть. Уже підписано доручення з цього приводу. Депутатів інформуватимуть про результати розслідування. А. Парубій також повідомив, що провів дві наради з лідерами фракцій і головами комітетів. «Ми домовилися, що український парламент має продемонструвати суспільству якісну і системну роботу», — додав Голова Верховної Ради.

Першим питанням розглянуто і прийнято за основу законопроект про внесення змін до деяких законів України щодо мови аудіовізуальних (електронних) засобів масової інформації (№ 5313). Голова Комітету з питань свободи слова та інформаційної політики Вікторія Сюмар, доповідаючи законопроект, зацитувала слова геніальної української поетеси Ліни Костенко: «Нації вмирають не від інфаркту, спочатку їм відбирає мову». Депутат зауважила, що і через 25 років після здобуття Незалежності українське телебачення залишається російськомовним. Хоча парламент зробив багато кроків для наповнення українського телеефіру українськими програмними продуктами, зокрема, з телеекранів зникли російські телесеріали, а на радіо лунає значно більше українських пісень. Законопроект передбачає квоти — щоб мінімум 75 відсотків телепрограм на загальнонаціональних каналах і 50 відсотків на регіональних транслювалися українською мовою. За словами В. Сюмар, закон має перехідний характер, адже на розгляді в парламенті перебуває проект закону про мови в Україні, який також має врегулювати ці питання. Однак цей законопроект на перехідному етапі може передбачати низку технологічних кроків, які дозволять отримати преференції українським телевиробникам.

Під час обговорення Ігор Мосійчук заявив, що фракція Радикальної партії наполягає на націоналізації телеканалу «Інтер». Юрій Соловей (фракція «Блоку Петра Порошенка») також назвав позитивом те, що закон, який запровадив квоти на українську музику в радіопросторі, збільшив число українських пісень на радіо. Однак, на думку депутата, законопроект № 5313 є половинчастим, бо залишає 25 відсотків ефірного часу для мовлення іншою мовою. Парламентарій закликав забезпечити 100 відсотків мовлення українською мовою. Олена Кондратюк («Батьківщина») наголосила, що тільки обов'язковим законодавчим квотуванням повернемо українську мову на телебачення. І запропонувала також передбачити державне фінансування україномовного кіно та телесеріалів. Законопроект також передбачає, що всі телесеріали та кіно мають бути обов'язково дубльовані українською мовою. Для доопрацювання законопроекту до другого читання вирішено утворити робочу групу.

Перейшовши до розгляду блоку питань національної безпеки та оборони, парламент ухвалив у першому читанні проект закону «Про внесення змін та доповнень до Закону України «Про Статут внутрішньої служби Збройних Сил України» (щодо документального оформлення травм (каліцтва, поранення, контузії) учасниками АТО)» (№ 3728). Законопроектом пропонується внести зміни до статті 260 Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України, згідно з якими військовослужбовцям, у разі їх направлення на лікування поза розташуванням частини, має бути обов'язково надано довідку про отриману травму.

Голова Верховної Ради Андрій Парубій запропонував депутатам розпочати розгляд законопроекту про Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних, пропустивши законопроект про заочне засудження. Проте деякі народні депутати наполягали на розгляді законопроекту за порядком денним і розпочати розгляд законопроекту про заочне засудження. Лідер фракції «Самопоміч» Олег Березюк припустив, що досі немає порівняльних таблиць до цього законопроекту. А народний депутат із групи «Воля народу» Сергій Мельничук заявив, що він виходить із парламентської коаліції. «Я не можу далі перебувати в коаліції через такий бардак», — сказав С. Мельничук, продемонструвавши заяву. Після перерви для консультацій ранкове засідання продовжилось.

Фракція «Опозиційного блоку» заявила, що не братиме участі у голосуванні, доки не будуть розглянуті законопроекти, спрямовані на соціальний захист вимушених переселенців.

Нарешті ухвалено і так званий закон про заочне засудження — зміни до Кримінального процесуального кодексу України щодо удосконалення механізмів забезпечення завдань кримінального провадження (№ 5610), який дасть змогу притягнути до кримінальної відповідальності Януковича та його поплічників, зрадників України.

Генеральний прокурор України Юрій Луценко, виступаючи у парламенті, наголосив, що під час доопрацювання законопроекту до другого читання зняли всі найбільш «дразливі» норми. Зокрема, найбільше заперечень викликала норма, яка дозволяла укладати угоду з членами терористичних організацій. Щоб законопроект пройшов через сесійну залу, Генпрокурор запропонував виключити із тексту закону всі норми та слова щодо терористичних організацій. Луценко наголосив, що закон надасть можливість розпочати судовий процес у заочному порядку по 190 кримінальних справах, які вже перебувають у судах, включаючи справи Януковича, зрадників у Криму та в самопроголошених «ДНР» і «ЛНР». Зрештою, за законопроект проголосували 252 народні депутати.

Проектом, зокрема, пропонується внести зміни до Кримінального процесуального кодексу України, згідно з якими строк ознайомлення з матеріалами досудового розслідування сторонами кримінального провадження не зараховується до загального строку досудового розслідування. Максимально допустимий строк тримання під вартою становитиме до 18 місяців при скоєнні особливо тяжких злочинів. Законопроект врегульовує порядок заочного судового засідання: суд зможе викликати особу, яка перебуває за межами України, надіславши повістку за останнім відомим місцем її проживання чи через опублікування у загальнодержавних ЗМІ та на офіційному веб-сайті органу, що здійснює досудове розслідування.

Згідно із законопроектом, після введення в дію положень частини четвертої статті 216 КПК кримінальні провадження, розпочаті слідчими органів прокуратури, передаються слідчим органів Державного бюро розслідувань.

У цілому також ухвалено проект закону про Єдиний державний реєстр військовослужбовців (№ 2504а). Як зауважив голова Комітету з питань національної безпеки та оборони Сергій Пашинський, нині всі дані про військовозобов'язаних зберігаються у військкоматах на паперових носіях.

Водночас під час обговорення депутати застерігали від того, щоби електронні бази військовослужбовців та військовозобов'язаних не потрапили до рук ворога-агресора, як й інші бази даних. Законопроект у цілому підтримали 236 депутатів.

У цілому прийнято і проекти законів про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності військовослужбовців, військовозобов'язаних та резервістів під час проходження зборів за порушення правил водіння або експлуатації машин, вчинені у стані алкогольного сп'яніння та інших правопорушень (№ 5112), «Про внесення зміни до статті 7 Закону України «Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб» з урахуванням пропозицій Президента України (№ 2289а). Законопроект про внесення змін до підрозділу 2 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України щодо звільнення від оподаткування ПДВ вартість продукції оборонного призначення (№ 4915) за результатами голосування відхилено.

Депутати вітали з днем народження своїх колег Валерія Давиденка і Олексія Кириченка.

Анна ШЕВЧЕНКО.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Більше фото тут — www.golos.com.ua

Костянтин Яриніч, Олексій Кириченко.

Вікторія Сюмар, Ольга Червакова.

Надзвичайні заходи в енергетиці продовжено ще на місяць

У КАБІНЕТІ МІНІСТРІВ

Учора Кабінет Міністрів продовжив ще на місяць дію надзвичайних заходів в енергетиці. «Насправді ситуація є дуже складною. Те, що нам вдалося не допустити віялових відключень, свідчить лише про те, що ми ідеально підготувалися до зими та створили запас міцності, бо розуміли, що росіяни так чи інакше нам щось перекриють», — сказав під час учорашнього засідання уряду прем'єр Володимир Гройсман та зауважив, що уряд помилився тільки в тому, що це перекриття було зроблене руками наших людей.

«Запас міцності у нас зникає, тому надзвичайні заходи дозволять змінювати режими регулювання і функціонування енергетичної системи. Але вона не може працювати на зношення, тож немає сумніву, що проблеми будуть», — зазначив він та запевнив, що уряд робить все, щоб мінімізувати та відтермінувати негативні наслідки. З цією метою відбуваються регулярні засідання Антикризового енергетичного штабу, а також працює економічний штаб під керівництвом першого віце-прем'єра Степана Кубіва, який аналізує вплив блокади на економіку країни. У цьому контексті В. Гройсман запропонував показати ці рахунки організаторам блокади, щоб «вони розуміли, що наробили для кожного українця». Прем'єр також зауважив, що, окрім завдання шкоди енергетичній та економічній безпеці України, блокада не досягла жодних заявлених її організаторами цілей, зокрема, звільнення заручників. «Ми знаємо, що всі механізми сьогодні задіяні, щоб кожен український полонений, заручник був звільнений. Але ми також знаємо, що лише в одному кабінеті в Росії приймається рішення. То до чого тут блокада?» — запитав глава уряду.

Кабінет Міністрів підтримав законопроект про державні фінансові гарантії надання медичних послуг і лікарських засобів. За словами в. о. міністра охорони здоров'я Уляни Супрун, мета цього законопроекту — зробити так, щоб гроші нарешті почали ходити за пацієнтом.

Заступник міністра охорони здоров'я Павло Ковтонюк зазначив, що цей законопроект розроблено в розвиток ухваленої урядом Концепції реформування медичної галузі. «Ми повинні раз і назавжди відповісти на запитання, як побудувати систему, щоб забезпечити громадянам гарантований фінансовий захист та якісні медичні послуги у випадку, якщо захворіють вони або члени їхньої сім'ї. І цей законопроект дає відповіді на ці питання», — сказав заступник міністра. Що для цього пропонується? По-перше, замість нинішніх неконкретних гарантій у сфері охорони здоров'я буде запроваджено гарантований державою пакет медичних послуг та лікарських засобів. По-друге, кошти виплачуватимуться не медичному закладу взагалі, а тільки коли людина отримає в ньому конкретну медичну послугу. І, по-третє, запроваджується стандартизація медичних послуг через визнання міжнародних медичних протоколів. «Ми повинні встановити, що у нас медициною вважається тільки те, що вважається медициною за кордоном. І я вас запевняю, що попри існуючий міф, наче це дуже здорожчить нам медицину, насправді це її здешевить, бо ми робитимемо тільки те, що довело свою ефективність», — переконаний П. Ковтонюк.

За цим законопроектом усі страхові виплати має здійснювати єдиний національний страховик — Національна служба здоров'я України, а Міністерство охорони здоров'я розробляїме принципи та стандарти, за якими повинна працювати система.

Якщо законопроект буде ухвалено, то Національна служба здоров'я оплачуватиме надання медичних послуг конкретній людині незалежно від того, отримала вона їх у державному, комунальному чи приватному закладі охорони здоров'я. При цьому страховка на 100 відсотків має покривати всю невідкладну допомогу, зокрема, термінові операції на зразок гострого апендициту чи переломів, всі звернення до сімейного лікаря, педіатра, терапевта та всю паліативну допомогу.

Якщо ж стан або захворювання не потребують невідкладного лікування, то пацієнт муситиме офіційно оплатити частину витрат. При цьому передбачається, що вчасне звернення до сімейного лікаря та виконання його рекомендацій дозволятиме зменшити частку співоплати.

Сергій КОВАЛЕНКО.

БРИФІНГИ

Антикорупційних суддів обиратимуть незалежні експерти

Законопроект про Антикорупційні суди не суперечить Регламенту Верховної Ради і законодавству України. Відповідне рішення ухвалив профільний парламентський комітет. Про це під час брифінгу заявили співавтори проекту закону.

Народний депутат від фракції «Блок Петра Порошенка» Світлана Заліщук вважає, що на сьогодні немає жодних перепон для прийняття цього законопроекту і закликала парламент негайно розглянути цей документ.

Народний депутат від фракції «Батьківщина» Іван Крулько нагадав, що відповідно до закону про судоустрій і статус суддів, Антикорупційний суд вже створений. А в запропонованому законопроекті, за словами парламентарія, йдеться про кількість суддів в Антикорупційному суді та його повноваження щодо розгляду справ.

«Ми готові провести дискусію з Президентом та іншими суб'єктами ініціативи, аби виробити єдиний документ, котрий врешті-решт запустить Антикорупційний суд», — сказав Іван Крулько.

Народний депутат від фракції «Блок Петра Порошенка» Мустафа Найєм повідомив, що згідно із законопроектом, суддів до Антикорупційного суду обиратимуть незалежні експерти.

Крім того, він розповів, що проект закону днями буде переданий для опрацювання в парламентський Комітет з питань правової політики та правосуддя. Мустафа Найєм висловив сподівання, що Антикорупційний суд запрацює у визначений законодавством термін.

У лікарнях назріває кадрова криза

Нині немає додаткових коштів на виплати надбавок за стаж роботи і особливі умови праці лікарям. Про це під час брифінгу заявила **заступник голови Комітету Верховної Ради з питань охорони здоров'я Ірина Сисоєнко.**

За її словами, із збільшенням мінімальної зарплати до 3200 гривень медичні тарифні розряди залишилися незмінними. Це призвело до того, що у лікарів, санітарок, прибиральниць та сторожів майже однакова зарплата. Приміром, лікар «швидкої» отримує 2600 гривень, санітарка приймального відділення — 2500 гривень. Як результат, багато санітарок дитячих відділень, медичні сестри йдуть працювати прибиральницями в комерційні банки, а кваліфіковані лікарі переходять у приватні клініки, їдуть за кордон, оскільки там значно більші зарплати.

Для уникнення кадрової кризи в державних, комунальних лікарнях, інститутах Національної академії медичних наук Ірина Сисоєнко звернулася до уряду, аби він вніс зміни до Державного бюджету щодо збільшення медичної субвенції, а також додав кошти на інститути НАМН.

Сергій МЕЛЬНИК.

І через 25 років після здобуття Незалежності українське телебачення залишається російськомовним

Демократія та порядок — два крила для держави

Президент Петро Порошенко дав інтерв'ю вітчизняним телеканалам

Серед пріоритетів глави держави залишається створення незалежної судової гілки влади. На цьому він наголосив, спілкуючись із журналістами, і нагадав: саме за його ініціативи створено Конституційну комісію, яка й розробила проект судової реформи. Відповідні законопроекти отримали зелене світло від Європейського Союзу, Венеціанської комісії, Сполучених Штатів Америки. Верховна Рада конституційною більшістю підтримала цю законодавчу пропозицію Президента.

Так стартували зміни. Вони передбачають створення Вищої ради правосуддя, підвищення прозорості у Вищій кваліфікаційній комісії суддів, створення Громадської ради доброчесності, підвищення професійності та незалежності суддів, створення електронних декларацій для всіх чиновників, депутатів, і, в тому числі, суддів. «З'їзд суддів без Президента, без парламенту, без будь-якого політичного впливу обирає членів Вищої ради правосуддя, — сказав П. Порошенко. — Для нас ключове — сформувати незалежний, професійний суд, який ефективно, із довірою суспільства, зможе проаналізувати і вирішити, в тому числі, й долю Романа Насірова».

Водночас Президент наголосив на незалежності роботи антикорупційних органів та важливості встановлення нових традицій роботи української правоохоронної системи. «Мрію про те, щоб в Україні кожен Президент не мав можливості та бажання бути поінформованим про хід розслідування», — підкреслив він, зауваживши, що за безпосередньої участі глави держави в країні створено незалежну антикорупційну інфраструктуру. Відтак, відповідаючи на запитання журналістів, Петро Порошенко повідомив, що не знає, яких перспектив варто сподіватися у справі Голови Державної фіскальної служби Романа Насірова.

Глава держави також обґрунтував свою законодавчу ініціативу з приводу унеможливлення подвійного громадянства. «Ситуація доведена до абсурду, коли керівник області, народний депутат чи державний чиновник хизуються перед суспільством наявністю двох чи трьох паспортів, упевнені у власній безкарності», — сказав він. Ухвалюючи надзвичайно важливі державні рішення, людина не повинна керуватися інтересами іншої країни, переконаний П. Порошенко. Він пообіцяв робити все, щоб таких держслужбовців позбавляти українського громадянства, і висловив гордість, що має підтримку суспільства в цьому питанні.

Зачепили в розмові й тему так званої блокади окупованих територій. Підприємства, які продовжували виплачувати заробітну плату в українській валюті та сплачували податки до нашого бюджету, залишалися «острівками» присутності України на окупованих територіях, сказав Президент. За його словами, вони мали стати опорою реінтеграції цих земель після їх деокупації. На переконання глави держави, блокада дала можливість агресору виправдати свої дії на шляху до визнання так званих паспортів «ЛДНР», реєстраційних документів, автомобільних номерів. Також це створило підґрунтя для захоплення українських приватних та державних підприємств і виправдання їх передачі олігархам-утікачам або російським олігархам. «Це знищило Україну на Донбасі. Це дуже небезпечна стратегія, дуже небезпечні дії», — наголосив П. Порошенко.

«Україна — як літак, який має два крила, — передає слова Президента його прес-служба. — Перше — це демократія, друге — це порядок. А летіти можна, тільки коли є два крила». Глава держави запевнив: «Не дозволю знущатися над суспільством, над добровольцями, над героями, над новими поліцейськими, бійцями Національної гвардії чи бійцями Збройних Сил тим, хто вважає себе небожителем».

Вл. інф.

У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

ФОТОФАКТ

Віце-прем'єр-міністр України — міністр регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства Геннадій Зубко** (ліворуч) **та перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки Олександр Домбровський під час спільної робочої наради членів Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки і Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства з обговорення пакета законопроектів з енергоефективності.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Більше фото тут — www.golos.com.ua

Гроші населення — найголовніший інвестиційний ресурс

Комітет Верховної Ради України з питань фінансової політики і банківської діяльності *на своєму засіданні рекомендував Міністерству фінансів України підготувати новий проект стратегії розвитку державних банків протягом двох місяців, а саме до 15 травня нинішнього року.*

На засіданні комітет заслухав представників Міністерства фінансів та НБУ, а також керівників державних банків щодо їхнього бачення перспектив реформування банків, які є у власності держави.

«Головним принципом завданням державних банків має бути реалізація нашої промислової, торговельної, інфраструктурної та регіональної політики. Державні банки не повинні конкурувати із приватними. Кредитна політика державних банків має стати частиною економічної політики країни і повинна розроблятися урядом спільно з НБУ та затверджуватися законом», — заявив голова фінансового комітету Сергій Рибалка **(на знімку)**.

Керівник парламентського комітету наголосив, що державні банки повинні перетворитися на інститути розвитку і забезпечити дешевим кредитуванням вітчизняних виробників продукції із високою доданою вартістю та допомагати просувати таку українську продукцію на світові ринки.

За його словами, проект стратегії розвитку державних банків, який розроблено попереднім керівництвом Міністерства фінансів, не витримує жодної критики.

Сергій Рибалка переконаний, що державні банки мають акумулювати гроші населення в банківській системі. «Це наш найголовніший інвестиційний ресурс. Через кілька років вони допоможуть повернути довіру до банківської системи через повне гарантування вкладів», — сказав він.

Голова фінансового комітету вважає вкрай важливим кардинальне оновлення стратегії розвитку державних банків. Він запропонував провести широке обговорення нового проекту документа на засіданні профільного комітету 17 травня 2017 року. Комітет своїм рішенням підтримав цю пропозицію.

Крім того, Комітет Верховної Ради України з питань фінансової політики і банківської діяльності на своєму засіданні заслухав Першого заступника Голови НБУ щодо Концепції нового валютного регулювання. Після її обговорення представники комітету прийняли рішення створити робочу групу за участю членів комітету та представників Національного банку України для остаточного доопрацювання законопроекту «Про валюту» та його реєстрації в парламенті.

«Наша валютна політика має стати основою для розвитку технологічного виробництва та експансії українських виробників на світові ринки. Коли валютна політика стане дієвим інструментом промислового та торговельної політики, Україна отримає бажаний розвиток», — заявив голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансової політики і банківської діяльності Сергій Рибалка.

За його словами, саме залежність від світових цін на сировину та слабкість внутрішнього виробника є причиною кризи в Україні. Керівник фінансового комітету вважає: якщо кардинально не змінити політику, далі буде тільки гірше.

Сергій Рибалка підкреслив, що в основу успіху економік Німеччини, Японії чи Китаю в розвитку власного виробництва та захоплення світових ринків була покладена ефективна валютна політика.

Леся КІХНО.

ОФІЦІЙНО

Постанова Верховної Ради України

Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про обрання голів, перших заступників, заступників голів, секретарів, членів комітетів Верховної Ради України восьмого скликання та обрання голови, першого заступника, заступників голови, секретаря та членів Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації»

Верховна Рада України **постановляє**:

1. Внести до пункту 1 Постанови Верховної Ради України від 4 грудня 2014 року «Про обрання голів, перших заступників, заступників голів, секретарів, членів комітетів Верховної Ради України восьмого скликання та обрання голови, першого заступника, заступників голови, секретаря та членів Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації» такі зміни:

обрати членами комітетів Верховної Ради України таких народних депутатів України:

БЕНДЮЖЕНКА Федора Володимировича - народного депутата України, фракція Політичної партії «НАРОДНИЙ ФРОНТ», членом Комітету з питань свободи слова та інформаційної політики;

БІЛОЗІР Оксану Володимирівну - народного депутата України, фракція ПАРТІЇ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА», членом Комітету з питань європейської інтеграції;

БІЛОЦЕРКОВЦЯ Дмитра Олександровича - народного депутата України, фракція ПАРТІЇ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА», членом Комітету з питань бюджету;

БОГДАНА Руслана Дмитровича - народного депутата України, фракція політичної партії «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина», членом Комітету з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки;

БРИГИНЦЯ Олександра Михайловича - народного депутата України, фракція ПАРТІЇ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА», членом Комітету з питань національної безпеки і оборони;

БУГЛАКА Юрія Олександровича - народного депутата України, фракція ПАРТІЇ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА», членом Комітету з питань запобігання і протидії корупції;

ВЕЛІКІНА Олега Марковича - народного депутата України, фракція ПАРТІЇ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА», членом Комітету з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму;

ДАНІЛІНА Владислава Юрійовича - народного депутата України, фракція Політичної партії «НАРОДНИЙ ФРОНТ», членом Комітету з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України;

ДУБІЛЯ Валерія Олександровича - народного депутата України, фракція політичної партії «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина», членом Комітету з питань бюджету;

ЄДАКОВА Ярослава Юрійовича - народного депутата України, фракція Політичної партії «НАРОДНИЙ ФРОНТ», членом Комітету з питань аграрної політики та земельних відносин;

КАРПУНЦОВА Валерія Віталійовича - народного депутата України, фракція ПАРТІЇ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА», членом Комітету з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності;

КОНСТАНКЕВИЧ Ірину Мирославівну - народного депутата України, позафракційна, членом Комітету з питань науки і освіти;

МЕЛЬНИЧУКА Сергія Петровича - народного депутата України, група «Воля народу», членом Комітету з питань охорони здоров'я;

МЕПАРІШВІЛІ Хвичу Нодаровича - народного депутата України, фракція Політичної партії «НАРОДНИЙ ФРОНТ», членом Комітету з питань бюджету;

МИКИТАСЯ Максима Вікторовича - народного депутата України, позафракційний, членом Комітету з питань бюджету;

НЕМИРОВСЬКОГО Андрія Валентиновича - народного депутата України, фракція ПАРТІЇ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА», членом Комітету з питань запобігання і протидії корупції;

ОДАРЧЕНКА Юрія Віталійовича - народного депутата України, фракція політичної партії «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина», членом Комітету з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства;

ПІДБЕРЕЗНЯКА Вадима Івановича - народного депутата України, фракція Політичної партії «НАРОДНИЙ ФРОНТ», членом Комітету з питань транспорту;

РИЧКОВУ Тетяну Борисівну - народного депутата України, фракція ПАРТІЇ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА», членом Комітету з питань запобігання і протидії корупції;

САВРАСОВА Максима Віталійовича - народного депутата України, фракція ПАРТІЇ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА», членом Комітету з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності;

СЕВРЮКОВА Владислава Володимировича - народного депутата України, фракція ПАРТІЇ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА», членом Комітету з питань свободи слова та інформаційної політики;

ШАХОВА Сергія Володимировича - народного депутата України, група «Воля народу», членом Комітету з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України;

ШВЕРКА Григорія Ароновича - народного депутата України, фракція ПАРТІЇ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА», членом Комітету з питань свободи слова та інформаційної політики;

ШЕВЧЕНКА Віктора Леонідовича - народного депутата України, позафракційний, членом Комітету з питань економічної політики;

ЮЗЬКОВУ Тетяну Леонідівну - народного депутата України, фракція Радикальної партії Олега Ляшка, членом Комітету з питань правової політики та правосуддя.

2. Ця Постанова набирає чинності з дня її прийняття.

**Голова Верховної Ради України
А. ПАРУБІЙ.**

м. Київ, 14 березня 2017 року.
№ 1919-VIII.

До 100-річчя Української революції

Прийдешнім поколінням потрібно засвоїти уроки минулого

ДУМКИ З ПРИВОДУ

Які уроки слід винести нинішньому поколінню українців та сучасним політикам з історичних подій 100-річної давнини? Чи варто так широко відзначати 100-річчя Української революції, споруджувати пам'ятники Петлюрі та іншим діячам того часу? Ці запитання адресували парламентаріям.

Микола КНЯЖИЦЬКИЙ:

— Головний урок, який маємо винести, — ми повинні зробити все, щоб українська державність не зникла від навали окупантів, як це сталося наприкінці українських визвольних змагань 1917—1920 років. А нині важливо вшанувати тих українських героїв, українських політичних діячів, які творили основи української державності на початку XX століття, які вже тоді засвідчили, що Україна має бути країною демократичною, розуміли, що Україна об'єднує людей різних національностей, підтримували українську культуру, науку. Хоч які були тоді між ними стосунки — між Грушевським, Петлюрою, Винниченком спочатку, Скоропадським потім, — усе-таки кожен із цих історичних діячів вніс багато у становлення української державності. І наше завдання — гідно їх вшанувати.

Потрібно витрачати кошти на створення нових українських музеїв, де б молоді українці вивчали історію своєї країни. Цього ще немає. Нещодавно я бачив проект завершення будівництва музею Пілсудського, який у ті самі часи керував Польщею, — це блискучий музей, і кожен поляк знає, хто такий Пілсудський, що він робив. Так само, як і знають його політичних суперників. І хоча в нас є три музеї Грушевського — в Києві, Львові та Криворівні, — але вони перебувають у такому стані, що не дуже багато українських школярів у цих музеях бували і не дуже їм хочеться туди йти. Держава має приділити увагу музеям визначних історичних діячів, і це ті гроші, які не витрачаються марно. Бо, по суті, це інвестиція в наше майбутнє, в патріотизм людей, які будуватимуть Україну в майбутньому.

Володимир ЛИТВИН:

— У мене є така публікація «Незасвоєні уроки історії». На жаль, крок за кроком ми повторюємо ті самі помилки, які призвели до зруйнування тодішньої спроби витворити Українську державу. І в зовнішній, і у внутрішній політиці, і в стосунках з українськими сусідами — це все те, що призводить до нинішньої драматичної ситуації.

На жаль, на історичних помилках ніхто не вчиться. І взято однобічний підхід — відбуваються ритуальними заходами, відзначення цієї дати та інших подій історичного виміру віддано на відкуп одній структурі. А вчені Національної академії наук, загалом академічне співтовариство, відсторонені від цієї роботи. Свого часу я передавав Президентові України в неофіційному порядку низку пропозицій, у тому числі й щодо того, які заходи необхідно здійснити для відзначення сторіччя Української революції. Але, на жаль, вони були препаровані й подані як ініціатива однієї структури. Такий звужений підхід на догоду політичному моменту та політичній кон'юнктурі призводить до того, що відкидається не лише інтелектуальне середовище, а й частина суспільства.

ФАКТ

Згідно із затвердженим Кабінетом Міністрів України на виконання Указу Президента України «Планом заходів із відзначення 100-річчя подій Української революції 1917—1921 років та вшанування пам'яті її учасників на період до 2021 року» передбачено спорудити в Києві монумент Соборності України, пам'ятник Симону Петлюрі, а також меморіали та пам'ятники в регіонах, упорядкувати поховання учасників Української революції 1917—1921 років в Україні та за кордоном, реалізувати Всеукраїнський науково-просвітницький проект «Місця пам'яті Української революції 1917—1921 років».

Вадим ДЕНИСЕНКО:

— Один із головних уроків Української революції — як побороти нерішучість. Під час так званого повстання в Арсеналі Центральна Рада досить довго засідала і думала, що ж робити: розстрілювати більшовиків-заколотників чи ні, бо вони ж українці, не можна в них стріляти. І тоді один із робітників, членів Центральної Ради, піднявся і сказав: а яка різниця, українці чи не українці. Вони є зрадниками, які виступають проти української держави. І після цього упродовж кількох годин заколот було придушено і Київ звільнено від більшовиків. Не потрібно боятися бути рішучим у потрібних моментах.

Другий урок — знамениті історії про сварки між собою. Не можна об'єднуватися лише перед розстрілом. Треба об'єднуватися значно раніше. Це два головні уроки, які потрібно винести.

Повернення тимчасово окупованих територій неможливе без військових операцій. Тому останнім часом мене дуже дратують розмови псевдоаналітиків, котрі починають кричати: чи є у вас план повернення Криму? Чи є план повернення Донбасу? Так, він є. Це війна. Ми повинні готуватися до війни для повернення цих територій. Крапка. Не потрібно брехати самому собі.

Чи є потреба встановлювати нині пам'ятники Петлюрі та іншим історичним особам того періоду, перейменовувати вулиці? Будь-який пам'ятник — це зміна символічного простору. Декомунізація чим хороша — нині вже ніхто не пам'ятає в Києві, де була вулиця Жаданівського чи Рози Люксембург. Тільки люди старшого покоління, котрі народилися в Києві. І це чудово. Потрібно ставити пам'ятники, змінювати таблички і вибивати з голови радянське минуле.

Ігор ЛУЦЕНКО:

— Варто було б відзняти фільм про тодішні події — як виносили Грушевського німецькі солдати разом зі стільцем. От Європа, як вона себе поводить із нами, і так завжди було. Нам потрібно усвідомити: поки не почнемо поважати самих себе, не змусимо й інших нас поважати. Я був свідком таких речей 22 лютого 2014 року, коли до нас приходять міністри іноземних справ і кажуть: давайте підпишіть капітуляцію з Януковичем. Це максимум, що ми для вас можемо зробити. Тепер у нас купа позитивних вражень про Європу, але треба об'єктивно дивитися з різних боків.

Росія теж ніколи не була об'єднана. Там взагалі завжди виникали бунти. Але в них завжди був імператив: давайте всі воювати. І в них це виходило. Лише за рахунок того, що була ставка на мілітаризацію країни, на те, щоб кров'ю солдат вибивати свої інтереси, цілі, хоча й абсолютно неправильні. А ми, думаючи про мир, діючи дипломатичним шляхом, не готувалися до війни, розпустили свою армію, розпочався дерибан повноважень — тому й програли. І не лише тому, що були роз'єднані. Коли наступає зовнішній ворог і наступає армія, потрібно 30 відсотків армії поставити в тилу — і немає внутрішніх ворогів, 70 відсотків армії — і немає зовнішніх ворогів. Потрібно вчиняти дії, необхідні для захисту своєї країни. Питання роз'єднаності виникає, коли мир. А війна навпаки допомагає організуватися.

Записала
Юліана ШЕВЧУК.

ФОТОФАКТ

У Верховній Раді відкрилась виставка «100 років першого українського парламенту», присвячена сторіччю Української Центральної Ради. Виставка базується на матеріалах із приватної колекції краєзнавця Віктора Киркевича та експонується за сприяння Українського інституту національної пам'яті, апарату Верховної Ради України, Національного музею історії України і Національного військово-історичного музею.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Більше фото тут — www.golos.com.ua

Захоплення сепаратистами підприємств змінило ситуацію

Голова представництва Євросоюзу в Україні Хюг Мінгареллі визнав, що нинішня ситуація на окупованому Донбасі відрізняється від тієї, яка була кілька тижнів тому. «Ми усвідомлюємо, що протягом останніх днів відбулися події, внаслідок яких нинішня ситуація має інший вигляд, ніж було кілька тижнів тому. Зокрема, йдеться про захоплення... сепаратистами українських підприємств. Ми розуміємо, що це змінило ситуацію, яка вимагає реакції українського уряду», — цитує «Європейська правда».

Рішення про встановлення блокади Донбасу здивувало Європейський Союз, оскільки суперечить попередній політиці українського уряду, яку поділяли в ЄС, заявив Хюг Мінгареллі, **інформує «Європейська правда».** Він зауважив, що «для формулювання остаточної позиції ми маємо отримати пояснення від української влади з багатьох питань».

Нацгвардія вже виконує рішення Радбезу, а в СБУ розуміють, що потрібно робити

Тільки-но Рада національної безпеки і оборони (РНБО) прийняла рішення тимчасово припинити переміщення вантажів через лінію розмежування в зоні збройного конфлікту на Донбасі, правоохоронці негайно почали його виконувати. Бійці Національної гвардії, поліції та Державної прикордонної служби перекрили всі автомобільні й залізничні колії, що ведуть до лінії розмежування на Донбасі, щоб перешкодити незаконному переміщенню товарів, **повідомляє прес-служба Нацгвардії.** Водночас запевняють, що «зелене світло» збережеться для гуманітарних вантажів українських і міжнародних організацій.

У СБУ також заявили про готовність виконати рішення Радбезу. «Ми виконаємо рішення РНБО. Ми розуміємо, що потрібно робити. Якщо говорити про оперативні підрозділи, які там перебувають на постійній основі — Донецьке, Луганське управління, — то виконуватимемо завдання, пов'язані з недопущенням переміщення вантажів у нашій компетенції», — оприлюднив позицію відомства в телеефірі радник Голови СБУ Юрій Тандит. За його словами, інші підрозділи Служби безпеки України будуть підключені до роботи з боротьби з незаконним переміщенням вантажів через лінію розмежування, якщо виникне потреба.

У свою чергу представник ОБСЄ у Тристоронній контактній групі з мирного врегулювання ситуації на Донбасі Мартін Сайдік після засідання переговорників у середу прокоментував ситуацію так: «Хотів би висловити своє особисте розчарування, а також стурбованість нинішньою ситуацією, яка, на моє глибоке переконання, не сприяє успіху Мінського процесу. Навпаки, останні події посилюють напруженість між сторонами й мають однозначно негативний вплив на процес взаємного зближення й економічного співробітництва. Цей небезпечний розвиток по спіралі потрібно негайно зупинити. Сподіваюся, що сторони знайдуть способи виправити становище, що склалося в цій сфері».

Щоб скликати депутатів на сесію, активісти перекрили вулицю і підпалили шини

У середу чотири рази переносили час початку зібрання Вінницької облради із сподіванням, що депутати зберуться в залі. Активісти двічі перекривали рух транспорту на головній вулиці міста, а також запалили шини під будівлею обласної ради. Однак і це не допомогло. Тоді до сесійної зали не з'явилися депутати найбільшої фракції БПП «Солідарність», Опозиційного блоку, Радикальної та Аграрної партій. Не зробили цього й після того, як стало відомо, що на засіданні РНБО ухвалили рішення про тимчасове припинення поставок вантажів на окуповані території Донбасу. Вінницькі депутати того дня так і не висловили своє ставлення до цієї проблеми.

Увечері в кабінеті голови Вінницької облради Анатолія Олійника зібралася президія. Її члени прийняли рішення про проведення позачергової сесії наступного дня. І 16 березня депутати все-таки зібралися на сесію і більшістю голосів підтримали рішення РНБО про тимчасове припинення торгівлі з так званими «ДНР» і «ЛНР». «За» проголосували 53 депутати із 56 присутніх (загалом в облраді 84 народні обранці).

Віктор СКРИПНИК.

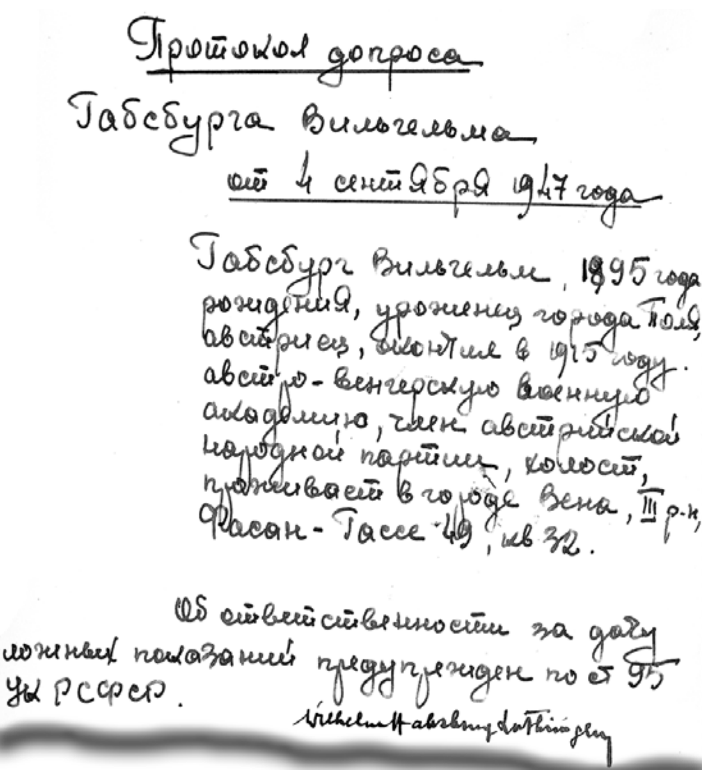
Вінницька область.

Архіви визвольних змагань: віртуальний проект

Шлях українців до власної державності був довгим та тернистим. Яскравим етапом у ньому вирізняється доба Української революції 1917—1921 рр.

Ті події ґрунтовно досліджені науковцями. Постаті творців української державності початку XX століття добре відомі й навіть певним чином міфологізовані в суспільстві. Проте більшість імен тих, хто тоді виборював незалежність України, а головне, їх подальші долі, досі чекають на свого дослідника. Сприяти процесу повернення цих імен з історичного небуття поставив собі за мету колектив Центрального державного архіву громадських об'єднань України. Архівістами підготовлено віртуальний інформаційний проект, присвячений 100-річчю Української революції. Про нього розповідає директор ЦДАГО України заслужений працівник культури України Ольга Бажан:

— Цей проект стартує напередодні ювілею створення Української Центральної Ради. Враховуючи потреби суспільства у забезпеченні широкого, вільного доступу до документів Національного архівного фонду, він передбачає оприлюднення на інтернет-ресурсах архівної установи виставок оцифрованих документів відповідної тематики, довідкового апарату до документального масиву, що зберігається у ЦДАГО України, а також можливість знайомства з публікаціями архіву за різні роки, що присвячені проблематиці національно-визвольних змагань 1917—1921 рр. У рамках зазначеного проекту впродовж року презентуватимуться біографічні замальовки, ілюстровані архівними документами, в яких висвітлюватиметься життєвий шлях учасників процесу державотворення.

Протокол допроса
Габсбурга Вильгельма
от 4 сентября 1947 года
Габсбург Вильгельм, 1895 года рождения, уроженец города Пола, австриец, окончил в 1915 году австро-венгерскую военную академию, член австрийской народной партии, холост, проживает в городе Вена, III р-н, Фасан-Гассе-49, кв 32.
Об ответственности за дачу ложных показаний предупрежден по ст 95 УК РСФСР.

Витяг із протоколу допиту В. Вишиваного (В. Габсбурга-Лотрінгена).

Документи, що зберігаються у нашому архіві, охоплюють період від початку XX століття і до сьогодення. Події Української революції 1917—1921 рр. зокрема відтворені у фондах політичних партій: Української соціал-демократичної робітничої партії, Української партії лівих соціалістів-революціонерів (борьбистів), Української партії соціалістів-федералістів, Української комуністичної партії (боротьбистів), Української соціал-демократичної робітничої партії (незалежних) тощо. Оцифровані описи документів вказаних організацій, розміщені на офіційному вебсайті ЦДАГО України, дадуть змогу користувачам ретроспективної інформації зорієнтуватися в документальному ресурсі, що відбиває події періоду Української Революції крізь призму протиборства політичних сил.

Серія виставок оцифрованих документів, що планується до презентації впродовж цього року в контексті згаданого проекту, має на меті відтворити на персоніфікованому рівні, в особах, державотворчі процеси, що відбувалися в Україні протягом 1917—1921 рр. З огляду на це виставкова концепція передбачає оприлюднення документів переважно особового походження, які відклалися у фонді «Український музей у Празі» та в архівних кримінальних справах фонду «Колекція позасудових справ реабілітованих». І хоча більшість із тих документальних матеріалів датується 1920—1930 роками, саме вони дають можливість дізнатися про те, як склалися долі учасників і творців революційних подій. Водночас будуть представлені й документи, що виконували службову функцію в діяльності органів влади, які виникли під час Української революції. Наприклад, посвідчення про членство в Українській Центральній Раді від Всеросійських установчих зборів Ісаака Базяка. У Центральній Раді він працював у комітеті, що опікувався долею галицько-буковинських полонених, які перебували у Києві, та долучився до створення Буковинського куреня Січових стрільців. І. Базяк брав участь у більшовицько-українській війні, після поразки УНР емігрував, працював у культурно-громадських організаціях, став ініціатором заснування клубу «Прометей», що пропагував ідею звільнення українців з-під радянського ярма. Помер І. Базяк у 1967 р. в Нью-Йорку.

Загалом у виставковій частині віртуального інформаційного проекту планується презентувати понад 100 унікальних та маловідомих документів. Усі охочі зможуть ознайомитися з листами військових діячів часів УНР Олекси Алмазова, Марка Безручка, Михайла Білинського, Андрія Вовка, Сергія Дельвіга, особистими документами, листами і фотографіями державних діячів доби Української Революції Дмитра Антоновича, Опанаса Андрієвського, Євгена Архипенка, Василя Біднова, Бориса Бутенка, Володимира Винниченка, Олександра Вілінського, Никифора Григоріїва, Миколи Галагана, Михайла Грушевського, Дмитра Донцова, Дмитра Дорошенка та інших. Підкресленням драматичного характеру життєвого шляху багатьох керівників та активних учасників Української Революції, які опинилися у лещатах політичних репресій, стануть документи із архівно-слідчих справ, що зберігаються у ЦДАГО України. Це, зокрема, витяги із допитів члена Центральної Ради I скликання, міністра фінансів УНР Христофора Барановського, секретаря Центральної Ради I скликання Сергія Веселовського, військового та державного діяча УНР Вільгельма Габсбург-Лотрінгена.

ч. 1162
260
Паспорт
Української Народньої Республіки
(24 нумерованих сторін)
Passeport
de la
République Ukrainienne
(contenant 24 pages numérotées)
Reise-Paß
der
Ukrainischen Volksrepublik
(mit 24 numerierten Seiten)

Сторінка з паспорта громадянина Української Народної Республіки.

Життєпис його дуже цікавий: австрійський ерцгерцог, член родини імператорського дому Габсбургів в Україні знаний як Василь Вишиваний — таке ім'я дали йому українські вояки під час Першої світової війни. Палкий прихильник українського визвольного руху, за часів Директорії він деякий час працював у Міністерстві військових справ, став полковником армії УНР. Після Другої світової війни був заарештований радянською контррозвідкою у Відні, вивезений до СРСР, помер у 1948 р. у в'язниці в Києві.

Ознайомитися з віртуальним інформаційним проектом можна, завітавши на офіційну веб-сторінку ЦДАГО України у мережі Інтернет за адресою: http://cdago.gov.ua у рубриці, що має назву «До 100-річчя Української революції». Ще раз хочу наголосити, що ця рубрика поповнюватиметься новими документами протягом 2017 р., тож закликаю читачів «Голосу України» приєднатися до числа постійних відвідувачів нашого сайту.

Ілюстрації із фондів ЦДАГО України.

Центральна Рада представляла віковічні прагнення нашого народу до суверенності

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Це «столичнеє місто», як про нього записали в Конституції Пилипа Орлика, «Святий Київ наш великий!», за словами Тараса Шевченка, одразу ж покликав на всенародне віче українців звідусюди. І вони тут, у Золотоверхому Києві, на першому Всеукраїнському національному конгресі легітимізують Центральну Раду, дадуть їй повноваження представляти інтереси нашого народу перед усім світом.

Водночас на цьому конгресі Центральна Рада поставила питання про формат співжиття всіх народів, що населяють українські терени, в майбутньому спільному державному організмі: всім гарантувалося право на проведення регулярних національних з'їздів для обрання постійних рад, що мали б представницькі повноваження перед крайовими органами влади; поділ на адміністративно-судові округи областей, населених нацменшинами, з метою забезпечення їхніх прав у судах і адміністративних органах; заснування шкіл з рідною мовою викладання, де національна група кількісно має на це право; організації шкіл зі змішаною мовою викладання і паралельних відділень — залежно від кількості представників меншини в цій місцевості; забезпечення свободи релігійного культу й вільного розвитку мистецтв шляхом асигнування коштів з крайових бюджетів. Крім того, національні меншини України мали можливість послати своїх представників до Української Центральної Ради.

Крім того, конгрес доручив Центральній Раді якомога швидше виявити ініціативу щодо створення міцного союзу тих народів Росії, які захочуть, як і українці, національно-територіальної автономії. З делегатів і представників національних меншин мав бути створений спеціальний комітет для вироблення проекту автономного устрою України, після чого його повинні запропонувати конгресу України, який виражатиме волю всього населення, на затвердження.

А на додаток до цього була ухвалена ще й резолюція, «щоб у тих областях федеративної Російської республіки, в яких український народ становить меншість населення, українському народові були забезпечені права меншини на таких умовах, на яких в Україні забезпечуються права неукраїнців».

Відтак сто років тому в Україні розпочався героїчний і конструктивний період. Відроджувалася національна свідомість, формувалася збройна сила, щоб творити державу. За словами голови Українського генерального військового комітету Симона Петлюри, «українці не тому організовують військо, щоб при його допомозі одібрати у інших народів волю, а тому щоб боронити свій народ і свій край від нападів на волю рідного краю. Крім того, творячи національні військові одиниці, маємо більшу спромогу працювати над освідомленням темних мас солдатських».

То не була імпровізація, як дехто хотів би твердити. Відомий діяч Центральної Ради Тиміш Олесіюк мав глибоке переконання, що «ця воєнна «імпровізація» виростила з хохлів і русинів зерно для великої майбутньої української нації. «Ми є свідками, — писав він згодом, — як те зерно дальше проростає, і було би повним безглуздям, коли б ми дали собі вмовити, що це було не зерно, а полова. Коли Ви чуєте, що хтось старається болотом обкидати нашу новітню Хмельниччину — Петлюрівщину, уважно придивляйтесь: — це або ворог, або дурень».

Саме процес творення національної збройної сили, який Центральна Рада розпочала через скликання Першого Українського військового з'їзду в травні 1917 року в Києві, дав їй у руки могутній важіль впливу на російський шовінізм, що всяко огризався в кабінетах Тимчасового уряду. Українські військовики, до лав яких записувалися тисячі добровольців, не тільки підготували своїм Другим з'їздом проголошення Першого Універсалу Центральної Ради, що запроваджував національно-територіальну автономію, а й добилися того, щоб у листопаді 1917-го відродилася наша державність — Українська Народна Республіка. Третій Універсал Центральної Ради — це той документ, який виражав прагнення українського народу до власного самовизначення на своїй землі.

Центральна Рада після цього не тільки відмовилася виконувати ультиматум Леніна—Троцького щодо власного державного життя, а й, переконавшись, що «брати з півночі» не позбулися імперського ставлення до нашого народу, знайшла мужність, політичну волю й належну кількість голосів, аби проголосити перед усім світом, що з 22 січня 1918 року Українська Народна Республіка — самостійна і незалежна держава.

У такому статусі її визнають Берестейським договором 9 лютого 1918 року Німеччина, Австро-Угорщина, Болгарія й Туреччина. В тих державних межах, які після цього остаточно визначить Центральна Рада, повертаючись до Києва на початку березня 1918 року.

Так, Українська Центральна Рада не встигла довершити свої плани, припустилася багатьох помилок, але не все з її піонерського доробку й досі відоме світові. Зокрема, те, що українці взяли на себе головну роль в організації координаційного органу народів колишньої імперії, оскільки вони могли краще зрозуміти настрої й почування інших поневолених Росією народів.

Бо коли під час Першої світової війни стало зрозуміло, що розсипаються три великі імперії — Російська, Австро-Угорська й Османська, Президент США Вудро Вілсон у своїх 14 пунктах мирного розв'язання спірних питань, які нагромадилися в міжнародних відносинах, 22 січня 1917 року запропонував і такі, що стосувалися вирішення прав націй на самовизначення. Зокрема, шостим пунктом передбачалося «врегулювання «російського питання», що гарантує найповніше й вільне сприяння з боку інших націй в отриманні нової, без перешкод, можливості ухвалювати незалежні рішення щодо власного політичного розвитку Росії та її національної політики й прийняття у співтовариство вільних націй...».

Десята пропозиція стосувалася «автономії народів, які входять до складу Австро-Угорщини», тринадцята — «створення незалежної Польщі з виходом до моря і приєднання до Польщі територій, заселених поляками».

Про такий великий народ, як український, — жодної згадки, хоч говорилося про права сербів, румунів, чорногорців...

Годі було шукати в цьому документі згадки про права менших народів Російської імперії. І тоді Українська Центральна Рада взяла на себе цю місію, бо її Голова Михайло Грушевський ще за рік до промови Вілсона підготував до газети «Русские ведомости» статтю «Еще о большем и малом национализме», де «між іншим висловляв переконання, що раніше чи пізніше надуживаттям правительств і державних народностей мусить бути положена межа міжнародною контролею, і якийсь міжнародний трибунал, вроді Гаазького, кінець кінцем візьме на себе охорону національних меншостей і недержавних народностей від перемоги сильніших».

Зрештою, як заявив на відкритті З'їзду народів Росії Голова Центральної Ради Михайло Грушевський у вересні 1917 року, «Київ здавна був огнищем федеративної ідеї. Не говорячи про давніші часи, уже Кирило-Мефодіївське братство цілком поважно поставило питання про федеративний устрій Росії. З тої пори ідея ця безперестанно жила на Україні, дожидаючись кращих часів».

Тож у прибулих до Києва представників білорусів, латишів, естонців, литовців, кримських татар, грузинів, євреїв та інших не виникало питання, чому саме українська демократія узяла на себе місію скликання З'їзду народів Росії, тим паче, як висловився делегат донського козацтва Карасьов, «тепер, коли ми бачимо, що гнилий Петербург нічого не дає, а стара Москва оглухла, то і ми їм можемо сказати «до побачення».

Цілий тиждень у Києві тривали дискусії представників різних народів Росії. На останньому засіданні 28 вересня 1917 року було ухвалено постанови "Про федеративний устрій Російської держави», «Про загальнодержавну та крайові мови», «Рада народів», «Рада національностей», «Про Установчі Збори», «Про мирову конференцію», «Про сучасний момент», «Про національно-персональну автономію», «Про білорусів», «Про козацтво», «Про Латвію», «Про литовську справу», «Декларація поляків»...

А якщо згадати й такий момент: перед проголошенням Четвертого Універсалу Центральна Рада ухвалює закон про національно-персональну автономію, яким гарантує права національних меншин у незалежній Українській державі. Перший у світовій практиці такий законодавчий акт.

Ось чому можна погодитися з редакційною статтею еміграційного журналу «Листи до приятелів», де в 1957 році було сказано: «Хто в світі знає, що в Києві восени 1917 р. відбулася перша сесія об'єднаних — поза московською — націй заваленої імперії, за почином і під проводом голови Українського парламенту, Центральної Ради, проф. Грушевського? Що там зароджувалось те, що згодом дістане назву азійського ренесансу, творчого відродження — не проти духу Європи, а в рівнянні на нього! Хто з молодих українців гордиться тим, що наша столиця і наша, тоді ледве початa, державність попередили і то в морально чистіший концепції пізнішу Лігу і нинішні ОН?!»

Тож по праву маємо характеризувати перший у XX столітті український парламент як форпост державності, демократії й забезпечення прав народів.

Володимир СЕРГІЙЧУК,
доктор історичних наук.

Під час Першої світової війни стало зрозуміло, що розсипаються три імперії — Російська, Австро-Угорська і Османська

До 100-річчя Української революції

Відлуння золотого гомону

100 років тому постала Центральна Рада — прообраз майбутнього парламенту та уряду України. То був стихійний порив народної волі, порив героїчний — тим більше, що все відбувалося в обставинах дуже складних і несприятливих. Ще «столиця і влада» містились у Петрограді. Ще тривала Світова війна. Падіння імперського режиму застало тодішнє суспільство зненацька. Володимир Винниченко писав у щоденнику: «Те, що діється — неймовірно, а найнеймовірніше, що це відбувається в Росії». Це писав той, хто завтра стане одним з очільників нової України. А що вже казати про мільйони селян, яким століттями ніхто не нагадував про те, що у них є батьківщина. З перших днів революції у Києві намітились три різнобіжні сили. З одного боку — прихильники російського Тимчасового уряду. З другого — ті, хто вимагав самостійної України. Тими суперечностями добре користалися більшовики, які захопили Маріїнський палац і спокушали темні маси гаслом «грабуй награбоване!». Повітря свободи п'янило всіх, але й тривожило. Саме в ті дні створено знаменитий вірш Павла Тичини, що починався рядками «Над Києвом — золотий гомін. І голуби, і сонце!», а в наступних строфах раптом з'являвся «чорний птах з очима-пазурями», як привид недалеких катастроф.

У сьогоднішньому номері газети ми даємо кілька спогадів учасників та очевидців тих великих і непростих подій.

Прапор Української Центральної Ради, 1918 р.

«Не казка, дійсність!»

Зі спогадів Людмили Старицької-Черняхівської (українська письменниця, обрана до складу Центральної Ради).

28 лютого (13 березня за новим стилем. — **Ред.**) 1917 року закінчився понад 300-літній період панування Російської Імперії (...) Захват і радість покотились могутньою хвилею з Петербургу аж до Кавказу. (...) Подвійною була та радість серед поневолених народів. То був весняний шал, радість п'яна, як весняне повітря. (...) Кожен крок ніс з собою нову радість, як подоріж в новій незнаній, але прекрасній країні. (...)

Другого дня, 29 Лютого, зібралися в тісних залях Українського Клюбу представники всього українського громадянства, молодь, жіноцтво, інтелігенція і робітництво, представники всіх партій. Звістка вже облетіла все місто: — неймовірне стало дійсністю. (...). Не казка, не казка, дійсність! (...) Перші хвилі перед громадянством ще не вставало у весь свій зріст питання про Самостійну Українську Державу. Прилучаючися у своїх політичних і соціальних вимогах до загалу Российської Революції, Українці поставили у свої вимоги: преса, українізація школи (народна школа, гімназія, університет) і українська адміністрація на Вкраїні. Того ж дня були одіслані телеграми до Москви професору М. С. Грушевському та В. К. Винниченку, аби швидче приїздили до Києва.

Та в радісний настрій вривалась одна турбота: не розбитись, не розточитись на партії, не витрачати сил та енергії на партійну боротьбу — виступати всім як один, злютованім в одно дуже тіло. Це була турбота всього старшого громадянства. Особливо клопотався тим Євгеній Харлампович Чикаленко. Постановлено було скласти спільну раду, до якої війшли-б представники всіх українських партій. (...). Але невважаючи на найщиріше бажання (...) не вносити жодного розбрату в велику національну справу — непорозуміння почалися відразу. (...) дивно — молодь ставилась до старшого громадянства з якимсь роздратованням. Чи, може, обранці були невідповідні, чи це буяв вже той революційний запал, що вважав потрібним повалити все старе, не розглядаючи його, навіть добре не добачаючи в старому корінь нового. Особливо надолужувала одна панна (...) — вона щоразу прохала слова, мучила всіх безглуздими промовами, в яких почувалося саме-но бажання одповідати впоперек попередньому ораторові. Вона страшенно заважала всім, і пам'ятаю, як нарешті урвався терпець Є. Х. Чикаленку, він вхопився обома руками за печінку (хорував завжди на печінку), вискочив у другу хату і закричав по російські (ніколи, ніколи не балакав він по російські): «да уймите-же, наконец, эту дуру!»

Перший підрахунок сил

Згодом, коли Центральна Рада вже працювала, в Києві пройшла 100-тисячна українська маніфестація. Старицька-Черняхівська згадувала: «То був іспит і перший підрахунок сил. (...) вона переважила всі сподіванки! Зрання було призначено панахиду біля Володимирського Собору. І вже з 10 години ранку вся велика площа кипіла народом і над морем голів хвилювалися високі жовто-блакитні прапори, народ усе прибував. Ішли військові частини, робітники, ішли рівними рядами селяне в свитках, в смушевих шапках. Залило народом і бульвар, і той бік вулиці. Наллялася людським натовпом площа по самі береги. Духовенство в білих ризах вийшло з собору, і почалася відправа. Співало кілька хорів. Люде познімали шапки. Скінчилася панахида, і вся площа заспівала: «Як умру, то поховайте». Сталося... По 56 роках виконано нарешті пророчий заповіт Кобзаря: «І мене в сім'ї великій, в сім'ї вольній, новій, Не забудьте пом'янути незлим тихим словом...» Останні слова заповіту не було виконано, здавалося, непотрібні були й попередні. Довелось виконувати і їх... але в ту мить жодна крівава думка не туманила мозок, жодне чорне передчуття не стискало серця... І жодна хмаринка не тьмарила й весняного неба ясного та блакитного, як рідний прапор. Після заповіту похід рушив до Думи. (...). На Бульварі і на Хрещатику витягнулись ланцюгами військові і охороняли спокій. На тротуарах на вулицях стояли лави народу. Сталось щось надзвичайне. Україна залила Київські вулиці й площі. Ті українці, про яких писав недоброї слави «Київлянін», що їх зовсім немає, висипали на вулиці і рушили стрункими лавами з своїми прапорами. Київ не стямився. Більшість людности зустрічала радісно цей надзвичайний похід. Слава Україні! Слава Україні!! — лунало навколо. Але були й чорносотенці, що несамовито оком дивилися на цей несподіваний похід... «Позвольте, да что-же это, — озвався проводирь їх, — да ведь эти хуже жидов». Крилате слово облетіло все місто, всі з сміхом переказували його... Але гніву не було... Бо не було в ті дні ні в кого гніву, прийшов він вже потім. Похід рушив по Фундуклеївській на Хрещатик до Думи, де маяли червоний і жовто-блакитний прапор. Стояли на балконі Грушевський, Винниченко. Почалися промови. «Слава» покотилося по площі і розсипалося по Хрещатику. (...). Від Думи похід рушив на майдан до монумента Богдана Хмельницького. А вже звідти до будинку Педагогічного музею, де на той час вже відбувала свої засідання Центральна Рада. (...) Схилились всі прапори перед високим будинком народної волі... І внесло їх до Центральної Ради. Скінчилося свято, і почалась творча праця державности України.

Кімната в сусідстві з льотчиками

Коли до Педагогічного музею (вул. Володимирська, 57) вселилася Центральна Рада, більшість приміщень там займав штаб авіації великого князя Олександра Михайловича та льотної школи. Льотчики в чорних уніформах озиралися на незвичну публіку в сюртуках, шинелях і селянських кожухах. Для засідань заступник Голови Центральної Ради Володимир Винниченко ходив іноді позичати стільці у льотчиків. Михайло Грушевський згадував: «Центральна Рада для своїх зібрань дістала від міської Думи в Педагогічнім музеї нібито дві кімнати, а властиво одну (...) де стояв стіл і кілька лавок навколо. Так виглядало приміщення, в котрім я застав се будуче українське правительство. Для широких зборів воно діставало дозвіл користуватися великою залою музею».

«Ми вірили...»

Весною 1917 року Юрій Тютюнник, майбутній генерал-хорунжий Армії УНР, був ще поручиком царської армії й служив у Сімферополі. Він узявся до українізації гарнізону й створив І Український Сімферопольський полк ім. гетьмана Дорошенка. Про це Тютюнник згадував: «Прибуло близько семи тисяч. Відкривши віче, я запропонував: «Хто поміж вами українці, піднесіть руку догори!» Піднеслося не більше трьохсот рук. «Малороси, піднесіть руки!» Піднесло руки коло половини присутніх. «Хохли! Піднесіть руки!» Знов піднесла руки добра третина. «Українці, малороси і хохли! Всі разом піднесіть руки!» Понад головами кількатисячної юрби піднісся ліс рук». Згодом поручик пояснював цим «дядькам у шинелях», що «наша батьківщина, коли була вільною, то звалася не Малоросія, а Україна, і так має знову називатися». Також солдатам показали синьожовту стрічку й запропонували підняти руку тим, що знають значення цих кольорів. «Усього з десяток людей знали кольори національного прапора. Маси ще не знали того». У спогадах Тютюнника показано й тодішнє ставлення солдатів-українців до Центральної Ради: «Нас цікавив кожен факт, кожна думка, що походила з Києва, де повинен би бути мозок нації (...) Грушевського всі вважали майже за генія. Хотілося, щоб там, у Києві, всі були геніями. І ми вірили, що там вони дійсно є».

«Ольстер уже прокидається...»

Володимир Леонтович, один із засновників Центральної Ради, майбутній міністр аграрних справ у гетьманському уряді, писав 27.03.1917 Євгенові Чикаленку: «Пишу Вам враження з нашого (...) з'їзду, який сьогодні закінчився. Зібрання було дуже велике. Якщо Ви бачили велику залю (ту, що з амфітеатром) Педагогічного музею, то середина (...) була цілком сповнена представниками громад, а амфітеатр майже ввесь був заповнений українською публікою. З того бачите, що зацікавлення до нашого руху й до наших справ збільшилося, численність громад також і то в значній мірі, а до того треба сказати, що і уважність до розмов, зацікавленість справою дуже знялась. (...) Досадно також, що балаканини багато і вона забирає час від діла, але тепер балаканина неминуча і потрібна.

Головне питання, яке роз'єднувало громаду (...), се питання, чи автономний устрій України повинні виголосити Українські установчі збори, чи вседержавні. (...) боячись викликати опір неукраїнської людности України й витворити свій Ольстер, стали на компромісному рішенні (...), де, витворивши федеральний статут (...), представити той статут на затвердження установчих зборів державних, де домагатися його затвердження разом з іншими автономістами, а тим часом витворювати в житті умови, які підпірали б необхідність приняття такого проекту. (...). Роботи перед нами стільки, що не уявляю, хто, як і коли все переробить, а тим часом на фронті, кажуть, недобре, дома віз теж дуже рипить і часом бере жах, чи не піде все марно, чи не запане знов якийсь свій чи чужоземний капрал.

А Ольстер вже прокидається. Неукраїнці бояться нас і свою боязть приймають за наші замахи на їх права».

Про кожух з революції

Трохи пізніше настрій Леонтовича став песимістичнішим, і він писав, що в нього нема віри «не тільки в те, що в нас змінчиться автономія, а навіть в те, що в нас буде щось путнє, що в нас не зруйнується останній добробут і не витрується останні зародки совісти, бо (і се найгірше) в мене витруїно віру в наш народ, в його розум і, совість, і в нашу інтелігенцію, за винятком невеликої купки, — бо ж як, сказав один промовець на кооперативних зібраннях, всі великі слова перевелися на загальне бажання справляти собі кожуха з своєї революції». Чи може ж такий нарід, що просить свободу, як право насильства над ближнім, жити не під чужою кормигою, і звідки взяти охоти працювати серед його. Я справді часто думаю про те, щоб з'їхати кудись на тихоокеанські острови, в Аргентінську республіку, кудись світ за очи».

Про воду чисту і недоварену

Перебіг революції в українській провінції виявлявся у формах складних і навіть іноді потворних. Про це свідчив у своїх спогадах Євген Чикаленко, який весну і літо 1917 року провів у селі на Херсонщині: «Не знаю, як по інших місцевостях, а у нас і по сусідніх селах майже скрізь наверх повиплювало отаке сміття, такі шахраї, що поверталися з міст, де служили в поліції, жандармами і т. ін. і поставали провідниками народу, бо в щирість інтелігенції народ не вірив. В м. Окнах, напр., вибрано за голову комітету бувшого жандармського вахмістра Моргуся, який обшахраїв громаду на велику суму. В с. Ставровій виплив на самий верх Саблатович, який, бувши делегатом в Києві на селянському з'їзді, украв на ночлізі у сусіда 150 карб. (...). Взагалі у нас по селах старіші чесніші селяни притихли перед молодшими, що поверталися з фронту і принесли новий дух, нові етичні поняття; вони майже одверто крали не тільки в панів та жидів, а й у своїх же селян, а коли ті обережненько докоряли їм за се, то вони нахабно кричали:

— Я на фронті кров проливав, а ви тут багатства збирали!

Причім без сорому лаялись по материщині, кажучи, що тепер «свобода слова».

За скілька років війни вони відвикли від мирної праці, розпаскудились, озвіріли, убиваючи людей і грабуючи з дозволу начальства в завойованім краю, тому-то вони й вибирали на своїх провідників людей, що вміли добре шахраювати здавна і мали на це досвід. «Совісним людям», як казали селяни, «стало тяжко жити на селі».

Мардарівський крамар жид Шафер, вдумливий чоловік, який любить говорити все порівнюючими байками, так характеризував мені теперішній стан на селі:

— Чиста, сира вода не шкодить чоловікові, а варена ще лучча від сирої, але недоварена вже шкодить. Отак і з народом: поки він був сировий-темний, з ним можна було жити, коли він звариться, тобто просвітиться, з ним ще ліпше можна буде жити, а тепер він недоварений — ой, як з ним тяжко жити!

А коли я завважив:

— Зате ви тепер маєте рівноправіє!

— Оте рівноправіє, як оті картки на цукор, що нам подавали: по них цукру не дістанеш, а вони самі не солодкі. (...) Думалося, що після революції краще житиметься, аж воно тепер гірше, як за царя. Тоді я дав приставу (поліційний комісар) хабара і місяць живу собі спокійно, а тепер щохвилини боюся щоб не ограбували, не вбили. Отаке тепер життя!..»

Будинок для нащадків

Володимир Винниченко писав у щоденнику в перші дні роботи Центральної Ради: «О, Господи, яка то страшна, тяжка річ відродження національної державності. Як вона в історичній перспективі буде уявлятися легкою, само собою зрозумілою, природною, і як трудно, з якими надлюдськими зусиллями, хитрощами, з яким, часом, одчаєм, люттю й сміхом доводиться тягати те каміння державності й складати його в той будинок, в якому будуть так зручно жити наші нащадки».

Фото ЦДКФФА України ім. Г. С. ПШЕНИЧНОГО.

Великі слова перевелися на загальне бажання справляти собі кожуха з своєї революції

Доки війна, нормалізації відносин із РФ не буде

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

У резолюції «Політичні в'язні у тюрмах Росії та ситуація у Криму» європарламентарі наголосили, що рішення РФ від 21 березня 2014 року анексувати півострів залишається незаконним і засудили рішення Кремля «видати всім жителям Криму російські паспорти». У ЄП наголосили, що ситуація із захистом прав людини на півострові за останні три роки «стрімко погіршилася, а порушення свободи слова, преси та примусове нав'язування російського громадянства стали систематичними». «Незважаючи на нелегальність анексії Криму, РФ є повністю відповідальною за підтримання законного порядку в Криму та захист громадян, що його населяють», — ідеться у тексті.

За інформацією «Європейської правди», євродепутати також нагадали про свій заклик до негайного скасування рішення так званого Верховного суду Криму від 26 квітня 2016 року щодо заборони Меджлісу, законного і визнаного представницького органу етнічних кримських татар, чиї «права були серйозно порушені».

Європарламентарії закликали Раду ЄС знайти способи підтримати Україну в Міжнародному суді ООН у справі про відповідальність Росії за підтримку тероризму на сході України та акти дискримінації стосовно етнічних українців і кримських татар в окупованому Криму.

«Ми повинні нагадати Путіну, що наші цінності — не забуті, що анексія Криму, війна проти України — не забуті, і поки вони тривають, нормалізація відносин з Росією бути не може», — заявила під час дебатів латвійська депутатка Сандра Калнієте, **пише DW.**

Того саме дня Єврокомісія схвалила виділення другого траншу макрофінансової допомоги для України в розмірі 600 млн. євро, **ідеться у прес-релізі ЄК.**

Нідерланди сказали «стоп» неправильному популізму

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Якщо правопопулістська Партія за свободу, очолювана Гертом Вілдерсом, як і обіцяли соціологи, здобула 13 відсотків і опинилася на другому місці в списку переможців, то Народна партія за свободу та демократію змогла отримати значно більшу підтримку, здобувши 21,3 відсотка (33 місця із 150). Протягом усієї кампанії Марк Рютте звертався до виборців з проханням не ігнорувати вибори, щоб не допустити приходу до влади популістів, які обіцяють розпочати процедуру виходу Нідерландів із ЄС. Результати голосування свідчать, що до слів Марка Рютте прислухалися і що Нідерланди пов'язують майбутнє з Євросоюзом. Сам прем'єр-міністр назвав день виборів «святом демократії».

За виборами в Нідерландах з увагою стежили в Україні, якій нині вигідно, щоб на чолі уряду залишився Марк Рютте — політик, котрий неодноразово демонстрував свою прихильність до нашої держави, доклав чималих зусиль, щоб Угоду про асоціацію України з ЄС було ратифіковано (поки що тільки нижньою палатою) попри негативні результати нідерландського референдуму. І який активно обстоює політику продовження санкцій стосовно РФ. Також у Києві очікують, що за кілька тижнів Угоду буде розглянуто в Сенаті й результати виборів у нижній палаті не вплинуть на зміни настроїв депутатів палати верхньої, яка, на думку експертів, готова нарешті завершити процедуру ратифікації нашої асоціації.

Результати голосування у Нідерландах, звичайно, додали і Євросоюзу оптимізму, якого бракувало після двох торішніх референдумів: британського щодо Brexit та нідерландського щодо ратифікації Угоди Україна—ЄС. Обидва стали протестом проти політики Брюсселя і похитнули моноліт об'єднаної Європи. І ось нарешті втішні новини. «Після виборів у Австрії це вже другі вибори протягом останнього року, на яких сподівання авторитарних популістів на перемогу зазнали фіаско», — **цитує голову фракції Зелених у Європарламенті Райнгарда Бютікофера DW.** На його думку, це гарний знак перед запланованими на квітень президентськими виборами у Франції та парламентськими виборами у Німеччині, що мають відбутися восени. Президент Франції Франсуа Олланд привітав Рютте одним із перших і назвав підсумки голосування «його повною перемогою над екстремізмом», про що зробив відповідний запис у Твіттері.

Так само надійшли вітання від канцлера Німеччини Ангели Меркель, яка повідомила, що вона «рада продовжити співпрацю як друзі, сусіди, європейці». А колишній глава Європарламенту і нині один із кандидатів на посаду канцлера ФРН Мартін Шульц написав на своїй сторінці у Твіттері: «Герт Вілдерс не зміг виграти вибори у Нідерландах. Це полегшення для мене. Але ми повинні боротися далі за відкриту і вільну Європу».

Представник Єврокомісії Маргарітіс Схінас на прес-конференції у Брюсселі навів слова президент Єврокомісії Жана-Клода Юнкера: «Це є голос за Європу, голос проти екстремізму, і результати цих виборів надихнуть багатьох», повідомляє «Європейська правда».

Марк Рютте назвав день виборів «святом демократії».

Фото Xinhua/Укрінформ.

Тож Брюссель може видихнути і переорієнтувати увагу на Францію, яка випробовуватиме нерви європейців наступною.

А в Амстердамі очікують оголошення остаточних результатів (цього разу з огляду на загрозу кібератак на систему виборів голоси рахують вручну) і вже починають переговори щодо майбутньої коаліції.

Попри те, що Народна партія за свободу та демократію утримала лідируючі позиції, вона втратила кілька місць порівняно з попереднім скликанням. Істотно зменшиться кількість місць у парламенті однієї з найбільших у країні й союзника по попередній коаліції Партії праці (замість нинішніх 38 місць у наступному складі вона може отримати тільки 9). Партія «Християнсько-демократичний заклик» здобула 12,4 відсотка (19 місць), а партія «Демократи 66» — 12,1 (19 місць). Найбільшого успіху за всю історію існування досягла партія «Зелені ліві», яка після того, як її очолив молодий енергійний лідер Ессе Клавер (котрого нідерландські ЗМІ порівнюють з прем'єром Канади Джастіном Трюдо) показала найкращий для себе результат — 15 місць, що на 11 більше, ніж у попередньому складі парламенту.

Журналісти та політологи вже порахували: для того, щоб сформувати коаліцію і набрати щонайменше 76 місць, знадобиться чотири партії. Теоретично це можуть бути політичні сили з так званого кола «друзів України»: «народники», Партія праці, «D66» та «Зелені ліві». З позитивного — є те, що їх об'єднує також із християнськими демократами: лідери всіх вище названих партій під час виборчої кампанії заявили, що не підуть в коаліцію з правопопулістами з Партії за свободу.

Наталя ФІЛІПЧУК.

ПЛАНЕТА

Туреччина попереджає

У середу міністр закордонних справ Туреччини Мевлют Чавушоглу, виступаючи в ефірі телеканала Kanal 24, заявив: у травні країна може відмовитися від виконання договору з Євросоюзом стосовно мігрантів. «Ми можемо розірвати угоду про реадмісію біженців. З ЄС ми змарнували багато часу на питання про лібералізацію візового режиму. В даний момент ми не дотримуємося угоди про реадмісію і займаємося оцінкою угоди щодо біженців», — сказав він.

Ще один член турецького уряду міністр у справах ЄС Омер Челік також заявив, що Туреччина дотепер виконувала всі зобов'язання у рамках стосовно мігрантів, А Європейський Союз не виконав жодної своєї обіцянки. «Туреччина в будь-який момент може переглянути угоду щодо мігрантів, і я вважаю, що цей час уже підійшов. Не думаю, що залишилися причини для того, щоб дотримуватися цієї угоди. В питанні лібералізації візового режиму для громадян Туреччини стало ясно, що ЄС не прийме об'єктивну й справедливу позицію, тому за таких умов ми не можемо розширити законодавство по боротьбі з тероризмом. У нас мала відбутися зустріч із віце-президентом Європейської комісії Франсом Тіммермансом, однак я не очікую ніякого прогресу, тому на даному етапі не вважаю її необхідною», — зазначив він. Омер Челік назвав невиконання даних обіцянок звичною справою для ЄС і заявив, що доти, поки не буде вирішено питання з візами, продовжувати відносини неможливо.

Нагадаємо, що на зустрічі ЄС—Туреччина 17-18 березня 2016 року сторони підписали угоду, яка передбачає низку заходів щодо скорочення міграційного потоку. Зокрема, згідно з документом усі нелегальні мігранти, які прибули на грецькі острови з турецької території, приймаються назад Туреччиною. А ЄС зобов'язався приймати з Туреччини біженців, котрі перевірені турецької міграційною службою, легалізовані й мають пакет відповідних документів. Обмін нелегалів на осіб, які отримали статус біженця, здійснювався за принципом «один на один».

Заява турецьких міністрів про розірвання цієї угоди з ЄС спричинила величезне занепокоєння у Греції, Болгарії та інших країнах Західних Балкан. Адже вони першими приймуть нову хвилю біженців із Туреччини.

Навіть грецька церква розкритикувала міграційну політику Афін. Так, настоятель афонського монастиря Хіландар архімандрит Григорій заявив, що помилки нинішніх грецьких чиновників у питаннях міграції можуть дорого коштувати всьому грецькому народові. Він зазначив, що біженці, які прибувають до Греції, за своїм зовнішнім виглядом геть не схожі на тих, хто потребує екстреної допомоги. Ці люди швидше шукають кращого й багатого життя. «У багатьох з них найновітніші смартфони, брюки в обтяжку, хустки й сигарети. Понад шістсот років наші предки боролися з ісламізацією Греції. А тепер наближається час, коли мусульман у нашій країні буде більше, ніж православних християн... Це — не шовінізм. Ісламісти ненавидять нашу віру, ненавидять Хрест, Христа й Богородицю. Наші архієреї, вирушаючи до таборів біженців, знімають із себе хрест, щоб їх не дратувати, а це говорить багато про що», — зауважує архімандрит Григорій.

А МЗС Болгарії зазначило, що за перші два місяці 2017 року в країні затримано 328 нелегалів.

Олександр БІЛИК.

Варшава закликала Кремль до припинення агресії

За результатами переговорів у Варшаві міністра закордонних справ нашої держави Павла Клімкіна, який у середу перебував із офіційним візитом у Польщі, з його польським візаві посил незмінний: Україна не залишиться сама під час російської агресії.

«Закликаємо Росію до припинення агресії проти України, до повернення захоплених земель, до співпраці з Україною і Європейським Союзом на підставі міжнародного права» — про це заявив очільник польського МЗС Вітольд Ващиковський під час спільної прес-конференції із головою українського зовнішньополітичного відомства Павлом Клімкіним.

Черговий раз довелося також відповідати на запитання щодо зміни формату переговорів з урегулювання російсько-українського конфлікту, адже офіційна Варшава неодноразово порушувала питання про долучення її до переговорного процесу як одного з безпосередніх сусідів України. Зауваживши, що ні «нормандський», ні «мінський» формат не привели до зупинення російської агресії чи тривалого миру, В. Ващиковський, однак, наголосив: «Поволі визріває думка, що потрібен новий формат, можливо, за участі американців, який дасть надію на розв'язання російсько-українського конфлікту». При цьому він зазначив, що остаточне «рішення прийматиме українська сторона».

Під час прес-конференції була також озвучена позиція Варшави у питанні «Північного потоку-2», який тут однозначно (і незмінно), як і «Північний потік-1», оцінюють як «інструмент політичного впливу Росії на всю Європу», що дасть Москві змогу шантажувати, як вона це вже робила з Україною, не лише країни Східної Європи, а й західноєвропейські. Упродовж п'яти років діючий польський уряд планує реалізувати диверсифікаційні заходи (зокрема будівництво спільно з Данією і Норвегією газопроводу), що з'єднає польську ГТС з басейном Північного моря, дасть можливість зробити Польщу незалежною від поставок російського газу, а також продавати його сусідам. Ващиковський при цьому додав: «На жаль, філософія та підходи Варшави щодо співпраці з Росією» не збігаються з позицією Берліна, Європейської комісії та інших країн Західної Європи, які, вважають, що це західноєвропейський ринок споживачів «диктуватиме росіянам умови поставок». Міністр повідомив, що розмовляв зі своїм українським колегою про об'єднання зусиль обох країн, аби використовувати можливі правові інструменти, міжнародні суди, щоб «нашу оцінку цього політичного проекту представити в Європейському Союзі».

Міністри повідомили про свою чергову зустріч у Варшаві, яка відбудеться у наступному місяці у форматі конференції «4+6», щоб надати цій ініціативі нового імпульсу, спрямованого на їх зближення з ЄС.

Розмова з президентом Анджеєм Дудою стосувалася двосторонніх відносин, зокрема в контексті запланованого на 11 квітня засідання Консультативного комітету президентів України і Польщі.

Окремим пунктом у ході варшавських зустрічей Павла Клімкіна були дискусії на теми спільного історичного минулого, зокрема осквернення польських пам'ятників на території України. У Варшаві подякували Києву за швидку реакцію, проте наголошували на необхідності «подальших заходів задля швидкого виявлення виконавців та забезпечення належної охорони місць пам'яті».

Іван КОЗЛОВСЬКИЙ.
Варшава.

Ядерні та ракетні програми КНДР неприпустимі

Державний секретар США Рекс Тіллерсон здійснює свій перший після вступу на посаду офіційний візит до Японії, Південної Кореї та Китаю. Головна тематика переговорів — ситуація у світі та провокативні дії Північної Кореї, яка 6 березня запустила вбік Японії чотири балістичні ракети, три з яких упали в ексклюзивній економічній зоні країни.

У четвер Рекс Тіллерсон зустрівся з міністром закордонних справ Японії Фуміо Кішида. Як зазначає телекомпанія NHK, співрозмовники підтвердили дружбу між двома країнами, важливість тісного співробітництва між Японією, Сполученими Штатами Америки та Південною Кореєю у реагуванні на посилення загрози з боку Північної Кореї через її ядерну та ракетну програми. А також обговорили інші гарячі точки в різних кінцях планети. Рекс Тіллерсон під час розмови наголосив, що прихильність США до Японії залишається такою ж непохитною, як і раніше.

На прес-конференції за підсумками переговорів міністра закордонних справ Японії та держсекретаря США Рекс Тіллерсон заявив, що зростання ядерної загрози з боку Північної Кореї показало чітку необхідність «нового підходу» до відносин із цією державою. Два десятиліття дипломатичних зусиль не дали жодних результатів. Тіллерсон нагадав також, що 1,35 млрд. доларів допомоги було надано Північній Кореї в надії на те, що країна ставатиме іншою. Однак і це не допомогло.

Тож, як заявив державний секретар США, він сподівається, що під час свого візиту до трьох країн регіону в нього буде нагода обмінятися думками стосовно «нового підходу» до КНДР, яка створює загрозу всьому світу.

Тіллерсон додав також, що його країна покладає в цьому сенсі сподівання і на Китай, який «має виконати свої зобов'язання щодо санкцій проти КНДР за ракетні випробовування».

У свою чергу міністр закордонних справ Японії Фуміо Кішида підтвердив: його країна твердо стоїть на позиції, що «ядерні та ракетні програми Північної Кореї неприпустимі».

Ніна БАЛИКОВА.
Токіо.

Королева Великої Британії підписала закон, який дозволяє почати процедуру виходу країни зі складу Євросоюзу

Одеська міськрада виділила 6 млн. грн. на фінансування 37–го загону батальйону морської піхоти, передислокованого з Криму та розквартированого у селі Дачному. За ці кошти відремонтують казарми для 500 морпіхів, які свого часу брали участь у патрулюванні острова Зміїний та навчаннях «Сі Бріз», *інформує наш власкор В'ячеслав Воронков*

В урочищі Холодний Яр триває місячник охорони рідкісного виду первоцвітів — підсніжника складчастого. Проводять його студенти черкаських вишів, громадські активісти. Приєднався до природозахисників і волонтер зі штату Орегон (США) Келлі Ділан, *дізналася наш власкор Лідія Лісова*

ЗАЗ капітально відремонтував один військовий КамАЗ...

Завод, здатний випускати тисячі авто, здебільшого простоює

Техніку вже передано 23-му мотопіхотному батальйону 56-ї мотопіхотної бригади. Передові підрозділи останньої, як відомо, обороняють Маріуполь. Очевидно, що це гарна новина, особливо з огляду на те, що протягом минулого року підприємство «поставило на колеса» 20 одиниць техніки для військових.

Утім, зараз про інше. Країна змушена вести «війну, якої немає», і ця війна — війна моторів. Вона вимагає безлічі техніки різного призначення — від евакуаційних авто до танків з літаками. Окрім того, бої машини не жаліють (важкі умови експлуатації, пошкодження тощо), тому вони потребують постійного обслуговування та ремонту. У цьому плані у нашої держави, на щастя, є така компанія, як ЗАЗ. Тобто «єдине підприємство, яке має повний цикл виробництва легкових автомобілів, що включає штампування, зварювання, фарбування, спорядження кузова і складання автомобіля. На заводі створено і постійно удосконалюється якісно нове сучасне високотехнологічне виробництво, що відповідає вимогам міжнародного стандарту ISO 9001» (Вікіпедія).

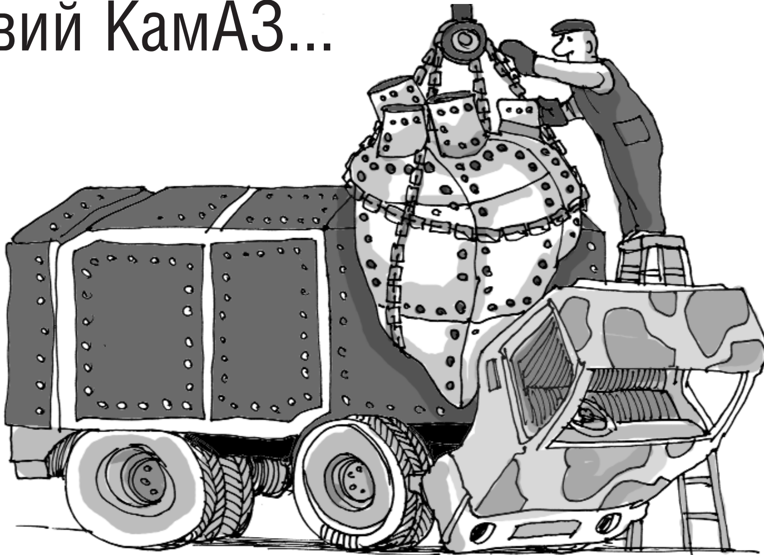
До сказаного додамо також, що на підприємстві є все і для виготовлення автобусів, тобто для чогось більш габаритного, ніж легковики.

Зауважимо, що у 2006 році з конвеєра ЗАЗу зійшли 193113 машин. Минулого року завод здебільшого простоював, а 2015-го випустив менш як чотири тисячі автомобілів.

Логічно, якщо на сході триває війна, то, за необхідного держзамовлення та якихось ініціатив від власника та менеджменту заводу, він мав би працювати у три зміни. Насправді ж, маємо лише благодійні 20 одиниць, відремонтованих ЗАЗом торік. А з цехів мали б виходити тисячі капітально відремонтованих автомобілів різного призначення. Окрім того, ніщо не заважало налагодити випуск необхідної кількості не «самопальних» (спасибі, звичайно, волонтерам!), а заводського виробництва лазень і стоматологічних кабінетів на колесах для фронту. А ще на передовій не зайві мобільні кухні і пункти обігріву, евакуаційні та штабні машини, автомобілі зв'язку тощо. ЗАЗ також міг би це робити.

Зважаючи на постійні проблеми з фінансуванням навіть підприємств «Укроборонпрому», що, умовно кажучи, кують зброю, без якої взагалі не повоюєш, ремонт однієї одиниці техніки підприємством, здатним випускати на рік майже 200 тисяч машин, у нас уже стає доброю новиною...

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.
Запоріжжя.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

РЕГІОН: РІВНЕНЩИНА

Справно сплачують податки, але...

Голова Рівненської ОДА Олексій Муляренко зустрівся з іноземними інвесторами ТОВ «Вирівський кар'єр», що у Сарненському районі на Рівненщині. Ульріх Штайнерт — генеральний уповноважений «Базальт-АГ», представник власника «Вирівського кар'єра» — просив керівника області допомогти стабілізувати діяльність підприємства, а саме — посприяти у продовженні терміну дії ліцензії на користування надрами, щоб відновити роботу технологічної лінії з виробництва щебеню.

Олексій Муляренко запевнив іноземних інвесторів, що влада зацікавлена у стабільній роботі заводу. Адже «Вирівський кар'єр» справно сплачує податки до місцевого бюджету, постачає продукцію на українській та європейський ринки. На підприємстві працює 130 робітників, котрі отримують зарплату вдвічі більшу за середню по області. Тож Рівненська ОДА звернулася до Державної служби геології та надр України, щоб пришвидшити видачу спеціального дозволу.

«Налагодження щебеневого виробництва є надзвичайно актуальним у контексті розбудови дорожньої інфраструктури. 2017-й — рік доріг на Рівненщині. В області реалізовуватиметься експеримент, суть якого полягає у збільшенні фінансування будівництва автошляхів за рахунок митних платежів. Тому продукцію підприємства активно використовуватимуть будівельні компанії», — зазначив керівник області.

Тетяна ПАНАСЮК,
Олександра ЮРКОВА.

Ліберальний підхід приваблює бізнес

Тернопільщина посіла четверте місце в Україні за кількістю створених нових підприємств. Відповідне дослідження провели фахівці Центру громадського моніторингу та контролю. Всього з 2015 року в Україні з'явилося 106 нових промислових підприємств, зокрема в Тернопільській області — дев'ять.

Ці цифри навів голова ОДА Степан Барна під час засідання круглого столу з питань обговорення проекту ліберального Податкового кодексу України.

«Протягом минулого року в реальний сектор економіки області інвестовано майже 3 млрд. грн. Цього вдалося досягти саме завдяки ліберальній податковій основі, котра закладена не тільки законодавством, а й завдяки зацікавленості органів державної влади та місцевого самоврядування. Адже в рамках децентралізації податки залишаються на місцях — саме тому органи місцевого самоврядування максимально сприяють розвитку бізнесу», — зазначив Степан Барна.

Він також наголосив, що ліберальний підхід може стосуватися тільки того бізнесу, який чесно працює, сплачує податки і створює робочі місця.

«Моя позиція: ті, хто цього уникатиме, повинні нести відповідальність. Такі речі неприпустимі. Але жоден підприємець, котрий працює на теренах краю, не повинен казати, що йому перешкоджали працівники органів виконавчої влади чи місцевого самоврядування. Ми повністю виключаємо будь-який податковий тиск, переслідування представників бізнесу з боку контролюючих органів»,— зазначив Степан Барна.

Також він поінформував, що на Тернопільщині працює понад 5000 юридичних осіб — підприємців та більш як 40 тисяч фізичних.

Михайло ЛИСЕВИЧ.
Тернопільська область.

«Дорога до храму» веде до духовності

У рамках проекту «Дорога до храму» цими днями в Рівному відбулася перша екскурсія до Свято-Покровського кафедрального собору. Про історію святині прийшли послухати діти-переселенці зі сходу та Криму. Організатори проекту — міське управління освіти, «Просвіта» спільно з єпархіальним управлінням УПЦ Київського патріархату.

— Ми добре розуміємо: що закладеш у дитинстві, те потім і проросте, — каже заступник начальника міського управління освіти Катерина Сичик. — Щоб з наших дітей виросли добропорядні люди, потрібно їх виховувати на християнській моралі. Саме тому ми вирішили започаткувати такі заходи.

Першими на екскурсію до собору завітали діти-переселенці **(на знімку)**. Гостей зустрічали у верхньому храмі. Вони з великою цікавістю слухали отця Олега, який розповів про духовні аспекти, про те, чому варто відвідувати такі місця, молитися і слухати настанови священиків, а також як потрібно себе поводити під час Великого посту. Далі екскурсію продовжила керівник недільної школи Мирослава Хоминська. Вона повідала історію храму, особливості його архітектури. Вразила дітей висота собору — 55 метрів. Виявляється, Покровський собор — один із найвищих у світі.

Ніла ВОВЧИК.
Фото автора.

КАЛЕЙДОСКОП ВІСТЕЙ

Школярі малюють енергозбереження

У Кривому Розі підбили підсумки конкурсу дитячих художніх робіт, присвячених енергозбереженню. У загальноосвітній школі № 52 активісти Громадянської мережі ОПОРА спільно з педагогами закладу організували для учнів початкових класів зустріч «Енергозбереження — це важливо». Своїми ідеями школярі приємно здивували. Кращими визначили три малюнки, а лідером став Микита Задорожний з 3-А класу. Переможці отримали еко-призи та інформаційні плакати з порадами щодо енергозбереження у побуті, розроблені за підтримки Проекту USAID «Муніципальна енергетична реформа в Україні».

Олена ЧЕРНЯВСЬКА.
Дніпропетровська область.

Поліцейський займався рекетом

Злочинну діяльність банди рекетирів, які впродовж тривалого часу вимагали у людей гроші за надуманими борговими зобов'язаннями, припинила на Хмельниччині СБУ спільно з прокуратурою та внутрішньою безпекою поліції. До складу угруповання входило четверо зловмисників: кримінальний авторитет з Кавказу, двоє раніше засуджених за пограбування та працівник поліції. Оперативники спецслужби задокументували вісім епізодів злочинної діяльності. Затримали рекетирів в одній з кав'ярень міста Славута під час «вибивання» тисячі доларів з місцевого підприємця.

Ірина КОЗАК.
Хмельницька область.

ЦИФРА

8,4 млн. грн. власних коштів планують витратити лісгоспи Житомирського облуправління лісового та мисливського господарства на будівництво доріг у держлісфонді. Їх має побільшати на 25 км. За останні 10 років лісова дорожня мережа стала довшою на 430 км.

Оксана ЛУК'ЯНЕНКО.

Подорожчання скасовується?

Міська рада Кропивницького скасувала рішення виконкому про підвищення тарифів на проїзд у громадському транспорті. За словами депутата Олега Краснокутського, нові тарифи викликали великий суспільний резонанс. Зокрема, про це свідчить електронна петиція, яка рекордно швидко набрала необхідних 450 голосів. Тож міська рада скасувала ухвалу виконкому.

— Наймовірніше, перевізники оскаржать рішення сесії в судових органах і подальший розвиток подій відбуватиметься у судовій площині, — прокоментував дії депутатів міський голова Кропивницького Андрій Райкович. — Наші пріоритети економіки, розвитку транспорту та зв'язку, юридичне управління вже відсьогодні готуватимуться до судових засідань.

Петро МЕЛЬНИК.
Кропивницький.

Левицю довелося застрелити

Хижа тварина втекла з цирку, що гастролює у Прилуках на Чернігівщині, і покусала одного з працівників закладу.

Через недогляд персоналу клітка з дворічною левицею вагою понад 100 кг виявилася незамкненою — і тварині вдалося вийти, повідомляє відділ комунікації ГУ Нацполіції області. Коли працівники намагалися загнати її назад, тварина кинулася на одного з них і вкусила за гомілку. Після цього хижак перестрибнув через паркан і втік. Для того щоб знешкодити небезпечну тварину, правоохоронці залучили найдосвідченішого місцевого мисливця. Через деякий час левицю виявили у приватному господарстві. Вона напала на собаку і створювала реальну загрозу життю людей. З дозволу господаря садиби і власника тварини її довелося застрелити з мисливської зброї.

Василь ЧЕПУРНИЙ.
Чернігівська область.

Детективи Національного антикорупційного бюро затримали двох працівників СБУ під час отримання 50 тис. дол. хабара (прес-служба відомства)

По паспорт — до «Прозорого офісу»

Ще один вид послуг — оформлення паспортів громадянина України, зокрема у формі ID-картки, та для виїзду за кордон — почали надавати у Вінниці у «Прозорому офісі» міськради.

— Поки що цю послугу запроваджено у «Прозорому офісі» «Замостя», до кінця року необхідне обладнання встановимо ще у двох центрах — «Вишенька» та «Старе місто», — каже директор департаменту адміністративних послуг Вінницької міськради Ірина Копчук. — Розширили не тільки вид послуг. Закордонні паспорти можуть отримувати мешканці з усієї області. Це стало можливим завдяки тісній співпраці з Державною міграційною службою.

Для молоді, яка оформляє паспорт громадянина України вперше, процедура безплатна. Такий документ можна отримати у віці 15 років.

Понад місяць нова система працювала у тестовому режимі. Апробація послуги була успішною. 15 березня нею скористався перший клієнт.

У цьому «Прозорому офісі», починаючи з серпня минулого року, проводять реєстрацію шлюбу. Ще одну послугу надає офіс «Старе місто» — тут реєструють транспортні засоби та видають посвідчення водія. Цьогоріч у всіх трьох центрах надання адмінпослуг Вінниці почав діяти сервіс «Мобільний адміністратор». Він дає змогу викликати працівника «Прозорого офісу» додому людям з обмеженими фізичними можливостями або прикутим до ліжка хворобою.

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

ФОТОФАКТ

У кулуарах Верховної Ради України відбулася виставка картин автора ідеї проведення Всеукраїнської акції «За мир та щастя в Україні» — 15-річної художниці з Покровська Донецької області Лілії Дорошенко.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Більше фото тут — www.golos.com.ua

Український сигнал став бар'єром для російської пропаганди

На Луганщині розпочався новий етап розбудови мережі державного українського мовлення, суспільного телебачення і радіо.

Уперше за всі роки незалежної України в районному центрі Троїцьке люди почули українське радіо. Те, що протягом двадцяти п'яти років у цій частині Луганщини не було українського мовлення, сьогодні здається просто неймовірним. Однак генеральний директор Луганського обласного телебачення і обласного радіо «Пульс» Андрій Шаповалов підтверджує цей факт.

Тепер у Троїцькому встановлено передавач, який дає змогу слухати радіо майже на всій території району. Андрій Шаповалов називає це черговим етапом, який передбачає встановлення семи додаткових передавачів ФМ на півночі Луганської області.

— Нарешті ми можемо бути впевненими, що наші співгромадяни чують українське радіо, бачать українське телебачення і можуть вийти з потоку ворожої пропаганди з боку північного сусіда.

Можна було б сказати, що програму успішно виконано, але, на жаль, нині досі стоїть болюче питання щодо Станиці Луганської. Там є передавач, але він не достатньо потужний, а, крім того, сигналу заважає рельєф місцевості. Отже, потрібне додаткове устаткування і будівництво нової вежі. Вона запланована і буде відкрита до Дня незалежності України. У будь-якому разі в області на це розраховують.

Павло ВОРОНЦОВ.

Луганська область.

Фото надано автором.

Європейські кредити в харківське метро

Харківський міський голова Геннадій Кернес зустрівся із групою керівників Європейського банку реконструкції та розвитку і Європейського інвестиційного банку в рамках підготовки підписання кредитного договору для продовження будівництва метро. Він передбачає будівництво двох станцій, електродепо й закупівлю нового рухомого складу. Вартість проекту, з урахуванням капіталовкладень міського бюджету й інших інвесторів, — понад 300 мільйонів євро.

За словами Марка Магалецького, керівника сектору інфраструктури ЄБРР в Україні, проект пройшов більшу частину необхідних експертиз і технічних погоджень. На черзі — затвердження в Міністерстві фінансів і Кабінеті Міністрів. «Якщо уряд ухвалить потрібне рішення, договір буде підписано 2017 року», — зазначив Марк Магалецький.

У тому, що продовжувати будувати метро в Харкові справді потрібно, представники Європейського банку реконструкції та розвитку і Європейського інвестиційного банку переконалися особисто, побувавши в харківській підземці.

Микола КОСИЙ.

Харків.

Борців із зловживаннями підозрюють... у зловживаннях

Міський голова Олешок на Херсонщині Дмитро Воронов — унікальний лідер місцевого самоврядування. Безробітного блогера, котрий нещадно критикував муніципальну владу за всілякі зловживання, городяни обрали керувати громадою саме на хвилі боротьби з корупцією. І ось тобі маєш: днями співробітники Служби безпеки України провели у міськраді обшук — шукали докази у рамках кримінального провадження... за зловживання посадовим становищем!

Згідно з версією СБУ, «досудовим розслідуванням з'ясовано, що службові особи Олешківської міської ради шляхом зловживання службовим становищем упродовж 2016 року привласнили бюджетні кошти, які виділяли на ремонт вуличного освітлення у місті Олешки». Ідеться про договір підряду із херсонською приватною фірмою, якій за модернізацію системи вуличного освітлення кількома траншами перерахували понад два мільйони бюджетних гривень. Причому цей договір укладали без попереднього конкурсу. І самі депутати Олешківської міськради, котрі створили для розслідування цієї історії контрольну комісію, стверджують, що закупити енергоощадні ліхтарі й встановити їх можна було вп'ятеро дешевше.

— Незрозуміло, як фірма із статутним капіталом у сто гривень за підтримки керівництва міста могла отримати підряд вартістю два мільйони. Можливо, тут зіграла роль особа директора цього приватного підприємства — сина колишнього заступника начальника обласного управління міліції. Депутатська комісія просить правоохоронців з'ясувати, чому конкурс на виконання робіт не оголошували. І чому саме це підприємство поза конкурентним середовищем отримує чимало підрядів у Олешках, — поділився своїми сумнівами із «Голосом України» член контрольної комісії, депутат Олешківської міськради Роман Мельников.

Міський голова Олешок Дмитро Воронов, навпаки, переконує, що угода про нові вуличні ліхтарі була абсолютно «чистою» та прозорою. І звинувачує контрольну комісію міськради у маніпулюванні фактами й наклепах.

А між тим, з боку чиновників звинувачення у відповідь уже посипалися на Романа Мельникова. Депутат, чиє підприємство забезпечує користування Інтернетом у десятках комунальних багатоповерхівок, чує від міськвиконкомівських службовців такі закиди: він буцімто не укладав договорів із балансоутримувачем про розміщення своїх мереж по житлових будинках, що належать громаді. Роман Мельников, у свою чергу, це спростовує, називаючи «психологічним тиском». І закликає звернути увагу на такий нюанс: п'ятнадцять років жодних претензій муніципальна влада до інтернет-провайдера не висувала. Щойно почалася «війна за ліхтарі», як чиновники стали гарячково вишукувати якісь порушення — міфічні чи справжні.

Сергій ЯНОВСЬКИЙ.

Херсонська область.

Потяг єднання побував у центрі країни

Учасники «Труханівської Січі» відвідали Кіровоградщину. У Кропивницькому Потяг єднання зустрічали молодь, представники громадських організацій і влади, журналісти.

Волонтери, митці, представники молодіжних організацій та громадські діячі відвідали навчальні заклади обласного центру, його визначні місця. В обласній філармонії приїжджа молодіжна трупа дала тематичні вистави і показала кінофільм.

Як зазначає один із координаторів всеукраїнської акції Потяг єднання України, голова ВО «Коломедія», отаман «Труханівської Січі» Микола Бондар, до акції може долучитися кожен, хто прагне зробити свій внесок у справу об'єднання України. Зареєструватися для участі у ній можна на сторінці в Фейсбуці «Волонтерський агітпотяг «Труханівська Січ».

Петро МЕЛЬНИК.

Кіровоградська область.

На знімку: на площі Героїв Майдану.

Фото Першої електронної газети.

НАМ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, ЩО...

...нажилися на пам'ятнику

Херсонці вже звикли до гучних корупційних справ за участю чиновників міськради — одну таку навіть Генпрокуратура розслідує. Та останній скандал здивував городян: комунальники примудрилися нажитися на монументі! За версією поліції, одне з комунальних підприємств обласного центру уклало з приватним підприємцем договір підряду на ремонт постаменту пам'ятника морякам Дунайської флотилії, які захищали Херсон від фашистських окупантів у Другу світову. Постамент справді потребував ремонту, але лише косметичного. Натомість його ціну, за версією слідства, істотно завищили, перерахувавши підряднику 145,7 тисячі бюджетних гривень. Тож нині за фактом привласнення коштів та зловживання службовим становищем порушили кримінальне провадження. Поліція також отримала дозвіл Херсонського міського суду на ознайомлення із всіма документами комунального підприємства, пов'язаними з цією справою.

Вл. інф.

...сина Лаокоона позбавили руки

Фактично під вікнами одеського міського голови Геннадія Труханова вандали відбили праву руку синові Лаокоона в знаменитій скульптурній групі «Лаокоон і сини», розташованій напроти Одеського археологічного музею. Вандали забрали її з собою. Нагадаємо, що 2013-го монумент залишився без пальців на руці. А 2015 року їх відновили і знову відбили.

Одесити неодноразово пропонували встановити мармуровий оригінал в археологічному музеї, а просто неба виставити копію з гіпсу чи сучасних полімерів.

Скульптурну групу створено 1870 року на замовлення міського голови Одеси Григорія Маразлі, вона є точною копією ватиканського Лаокоона. Одеського виготовили з найціннішої породи мармуру — каррарського, який використовували для будівництва Пантеону.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Одеса.

...горе від зерна

Уже кілька років мешканці Біланів, що в Білопільському районі на Сумщині, потерпають від місцевого елеватора. Він належить ПАТ «Вирівське хлібоприймальне підприємство», і, коли працює, лушпиння від зерна засипає буквально все село. Люди скаржаться, що їм нема чим дихати, а багато хто вже страждає від легеневих хвороб. Окрім того, зерносушильне виробництво створює багато шуму, а ваговози, котрі доставляють на елеватор урожай, ущент розбивають дороги. Минулого року на підприємстві виявили понаднормові викиди, непередбачені дозвільними документами, але санкції обмежилися лише невеличкими штрафами. Люди написали листа керівникам області з проханням вплинути на ситуацію, інакше погрожують заблокувати дорогу.

Володимир ЧЕРНОВ.

Сумська область.

ВРОЖАЙ

Посівна з підживленням

Завдяки сприятливій погоді ранні зернові та зернобобові вже сіють у 15 областях. Завершили роботи на 138 тисячах гектарів. За планами, під ці культури цьогоріч відведуть понад 2 млн. 400 тис. га. Нині сіють ярі пшеницю, ячмінь, овес та горох.

Як повідомляють у Мінагрополітики, також триває підживлення озимих. Загалом, за оцінками, під час нинішніх польових робіт аграрії використають майже 958 тис. тонн поживних речовин.

У Запоріжжі волонтери зібрали 21 тис. грн. на лікування та реабілітацію пораненого бійця Євгена Редька (Леонід СОСНИЦЬКИЙ)

День рідної мови ми відзначаємо. Чому ж поняття «рідна мова» в законодавстві відсутнє?

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ

Гляньмо на наше українське мовне законодавство, зокрема на ст. 10 Конституції України, а також на запропоновані три нові проекти, що стосуються функціонування державної мови в Україні.

Стаття 10 Конституції України:

«Державною мовою в Україні є українська мова.

Держава забезпечує всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України.

В Україні гарантується вільний розвиток, використання і захист російської, інших мов національних меншин України.

Держава сприяє вивченню мов міжнародного спілкування.

Застосування мов в Україні гарантується Конституцією України та визначається законом».

У світі існує від 3 до 6—7 тисяч мов (залежно від методики підрахунку), носії яких можуть приїхати в Україну на тимчасове чи постійне перебування. То що, ми можемо заборонити їм спілкуватися на нашій території їхньою рідною мовою? Виходить, що можемо, оскільки це питання чинним законодавством не регламентується, а явної заборони на обмеження вживання інших мов немає!

Отже, який вихід із цієї ситуації?

Вихід напрошується сам собою. Якщо ми маємо в законодавстві поняття «державна мова», яка є в чітко перелічених сферах життя суспільства обов'язковою, то ми апріорі повинні прийняти й протилежне поняття, яке не повинно взагалі жодним чином регламентуватися. Таким протилежним поняттям до «державна мова» є «рідна мова». Саме це поняття і потрібно ввести в поле мовного законодавства України (це мають бути і Конституція, і закони України).

Як визначають поняття рідної мови? **По-перше**, рідна — це мова спілкування у сім'ї. До речі, таких рідних мов може бути й кілька, наприклад, якщо батько й мати спілкуються різними мовами (частково така ситуація є і в Україні). Рідною мовою може бути й суржик, який належить до «засміченої» української (на жаль, і таку ситуацію маємо в Україні зараз). **По-друге**, якщо сім'ї немає (наприклад, дитина виховується в сиротинці), то рідною може стати та мова, яку дитина опанувала першою (в Україні в частині регіонів цією першою мовою сиріт стає, на жаль, не українська).

З рідною не можна плутати етнічну, тобто мову, яка властива кожній нації за означенням. Наприклад, для українців — не залежно від того, де вони народилися і яку мову вивчали першою — етнічною завжди буде українська. Так само, як для китайців будь-де (навіть у Ріо-де-Жанейро) — китайська, а для японців, навіть на Марсі — японська. Хоча деякі суперпатріоти за цим і шкодують, але етнічна мова генетично не передається (молоко матері тут не допомагає).

На противагу рідній, державна — це мова, якою спілкуються в інститутах державної влади, в ЗМІ, в закладах культури, освіти тощо. У державах, де є титульна нація, державну мову визначає титульна нація. Як правило, нею стає етнічна мова нації (наприклад, як у Франції, Німеччині, Італії, Португалії, Іспанії, Китаї, Кореї, Японії). А якщо держава не має титульної нації, її державну мову визначають шляхом консенсусу (наприклад, свого часу в США такою мовою — з мінімальною перевагою в кілька голосів членів парламенту — було визначено англійську).

Різниця між рідною мовою та державною полягає у сферах їх використання (ці сфери відзначено вище). Завдання держави — регулювати на осі «рідна мова — державна мова» співвідношення цих мов щодо обсягу їх використання в суспільстві. Так, у житті суспільства можуть бути періоди, коли держава більше надає пріоритет державній мові (наприклад, коли йде активне становлення, будівництво держави), і коли держава віддає пріоритет мовам національних меншин, тобто міноритарним (наприклад, коли вона перебуває на стадії сталого демократичного розвитку).

Право спілкуватися рідною мовою повинно бути прийняте як недоторканне право кожного громадянина, зафіксоване в Конституції. Воно не може бути нічим обмежене, крім сфери використання державної мови.

В Україні, за даними Центру Розумкова (отримано із ЗМІ), приблизно для 60% населення українська мова є рідною; для 20% — рідними є одночасно дві мови: українська та російська; для 15% — рідною є російська; ще для 5% — рідними є інші мови. Отже, як бачимо, в сумі українська є рідною приблизно для 80% населення. Тому боятися введення в законодавче поле поняття «рідна мова» нам абсолютно немає підстав. Проте це дасть змогу остаточно вирішити мовне питання: в ньому ми станемо раз і назавжди абсолютно демократичною державою. При цьому ми повністю збережемо статус української як державної.

Окремо скажу про міноритарні мови.

На території України міноритарними — тобто такими, що через загрозу зникнення потребують державної підтримки, — повинні бути визнані лише чотири мови: кримськотатарська, караїмська, гагаузька й ромська (мова циган). Серед цих чотирьох мов три є регіональними (кримськотатарська, караїмська й гагаузька), бо вони сконцентровані лише на певній території (в одному регіоні), а одна мова — ромська — регіональною не є, бо розповсюджена на території усієї нашої держави. Що ж стосується Хартії регіональних мов, яку свого часу ратифікувала Україна, то в ній лінгвістичні терміни просто перекрутили догори дригом, щоб зробити все так, як було потрібно «старшому братові» для інсинуацій про необхідність захисту в Україні «русскоязычного населения». Результат цих інсинуацій бачимо зараз у Криму та в Донецькій і Луганській областях.

Крім указаних чотирьох міноритарних, наші громадяни користуються також мовами сусідніх з Україною держав (молдавська, румунська, угорська, словацька, польська, російська, білоруська). Існуванню цих мов в Україні ніщо не загрожує, оскільки вони в сусідніх країнах мають статус державних. Вивищення серед цих мов однієї — російської — є антидемократичним. Хоча історична тяглість використання цієї мови, звісно, існує, що досягалося заходами на зразок емських указів та валуєвських циркулярів. Але це не може бути аргументом для її вивищення.

З урахуванням сказаного, вважаю, що в Україні має бути не один, а три закони про мови, а саме: **закон про рідну мову, закон про міноритарні мови й закон про державну мову.** Зараз же нам автори проектів пропонують лише закон про державну мову, хоча за фактом у деяких з них регламентується вживання як рідної, так і міноритарних мов (задля справедливості зазначу: в проекті №5670 поняття «рідна мова» один раз зустрічається, адже обійтись без нього неможливо!). Альтернативою до трьох законів може бути лише комплексний Мовний кодекс чи Кодекс про мови в Україні.

Ознайомившись із проектами трьох законів, дозволю собі відзначити, що проект №5670, мабуть, є найбільш досконалим (наявність у ньому численних чітко регламентованих санкцій за порушення закону — його явна перевага). Я б доповнив цей проект лише трьома пропозиціями.

По-перше, маю на увазі те, що ми живемо в час глобалізації, а тому, відповідно, на майбутнє ми повинні передбачати дублювання назв (установ, організацій і підприємств, вулиць наших населених пунктів, загалом — усіх адміністративних і географічних об'єктів), виконаних державною мовою, будь-якими іншими мовами. Для цього видається доцільним запровадити елементарно просте правило: будь-які назви державною мовою (крім назв, що є торговими марками) можна дублювати іншими мовами, але висотою не більшою за 1/7 від висоти напису державною мовою (таку норму запроваджено, наприклад, у країнах Прибалтики). Це в наших сусідів чудова, демократична норма! Не цураймося робити такі запозичення. Ця норма вирішить усі мовні проблеми в Україні раз і назавжди, а туристам, крім того, дасть змогу відчувати себе в нас майже, як удома (якщо ми будемо всі ці назви повсюдно дублювати хоча б англійською).

По-друге, те, що стосується мов навчання і мов вивчення в школах для національних меншин. Думаю, тут варто прийняти соломонове рішення: у державних школах для національних меншин навчання повинно вестись державною мовою, а рідна мова національної меншини повинна вивчатися як обов'язкова; у комунальних і приватних школах мовою навчання може бути рідна, а обов'язковою для вивчення має бути державна.

По-третє, що стосується рівнів знання мови, то воно повинно базуватися на словнику-мінімумі української мови. Тобто, в проекті варто вказати, кому потрібно знати 1 тисячу слів, кому — 3, а кому — й 5 чи 8. До речі, такий порівневий словник, укладений на комп'ютері з шести частотних словників української мови (мовники знають, що це таке), мною було опубліковано в 2004 р. (цей словник наявний у Національній бібліотеці України ім. В. І. Вернадського).

На завершення знову поставлю питання, з якого почав: як нам ввести в чинне мовне законодавство поняття «рідна мова»? Не ввівши таке поняття, ми порушуємо базові філософські закони, через що завжди будемо наштовхуватися на виклики цим порушенням суспільні суперечності. Тому звертаюся з пропозицією щодо вирішення цього питання (хоча б частково) особисто до одного з чільних розробників проекту №5670 Володимира Василенка: пане Володимире, запропонуйте народним депутатам ввести в законодавче поле поняття «рідна мова»! Часу для цього ще достатньо.

Зиновій ПАРТИКО,
доктор філологічних наук, професор,
Національний університет «Львівська політехніка».

Колаж Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Нелегальних перевізників карають і посилюють контроль за справністю автобусів

Водії автобусів скоїли на Закарпатті протягом 2016-го 15 дорожньо-транспортних пригод, в яких зазнали травм десять осіб. Загалом в області з року в рік зростає кількість ДТП у сфері пасажирських перевезень. Серед основних причин спеціалісти називають перевищення швидкості, порушення правил дорожнього руху, недотримання дистанції. У багатьох шоферів низький рівень культури та дисципліни на дорозі. А недосконале законодавство не дозволяє належно контролювати і карати порушників.

На цих та інших зовсім не дрібних питаннях, які врешті-решт переростають у чималі проблеми, наголошували під час брифінгу в облдержадміністрації представники державних структур, задіяних у сфері перевезень. «Більшість дорожньо-транспортних пригод із потерпілими скоєно так званими нелегальними перевізниками, переважно на транспортних засобах, переобладнаних із вантажних. Минулоріч за результатами проведених рейдових перевірок в області виявили 42 перевізників, які працюють поза межами правового поля, за результатами розгляду судів шістьох із них притягнуто до адміністративної відповідальності. А з середини січня цього року виявлено 16 перевізників, які надають послуги, не маючи на те відповідної ліцензії. Такі рейдові перевірки наразі тривають по всій області», — повідомив заступник начальника управління Укртрансбезпеки в Закарпатській області Сергій Кейс **(на знімку праворуч)**.

Крім того, з початком весни працівники управління превентивної діяльності Нацполіції, повідомив т. в. о. заступника начальника цієї структури Іван Драгула **(на знімку ліворуч)**, посилять перевірки технічної справності автобусів, які курсують на регулярних рейсах.

— Торік облдержадміністрація провела чотири конкурси з визначення кращих перевізників на міжміських маршрутах. Згідно з вимогами, перевезення пасажирів автобусами, переобладнаними з вантажних, забороняється, — наголосив директор департаменту житлово-комунального господарства, будівництва та інфраструктури ОДА Едуард Маляр **(на знімку в центрі)**. — При виявленні таких прошу пасажирів негайно звертатися з письмовою заявою, щоб ми могли відреагувати.

Василь НИТКА.

Закарпатська область.

Фото надане прес-службою ОДА.

ДОВІДКОВО

Перевезення пасажирів на маршрутах загального користування на Закарпатті здійснюють 160 перевізників. Щодня на маршрути виїжджує понад 720 автобусів. Протягом минулого року автомобільним транспортом перевезено 37 мільйонів пасажирів.

Якщо зі сміття виробляти струм, то й вугілля з Донбасу не потрібне

Встановити «зелений» тариф за електроенергію від спалювання сміття просить Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП), голова Закарпатської ОДА Геннадій Москаль. Адже, за його твердженням, на території України накопичилося стільки відходів, що електрика від їх спалювання зробить непотрібним вугілля з окупованої частини Донбасу.

По-друге, посадовець наполягає, що унеможливлює будівництво цих підприємств у нашій державі елементарне — відсутність установлених законодавством «зелених» тарифів за струм, який виробник отримував би від спалювання саме твердих побутових відходів.

— Є два способи очищення Закарпаття від сміття, яке накопичується багато років і під час паводків ганьбить область перед Словаччиною та Угорщиною, — наводить слова Г. Москаля пресслужба облдержадміністрації. — Перший — це роздільне сортування, яке є затратним і потребує утилізації значної частки відходів. І другий — спалювання відходів із продукуванням електроенергії, опалюванням приміщень, підігрівом води й подачею залишків електрики в Єдину енергетичну систему.

На Закарпаття, каже він, неодноразово приїжджали інвестори з різних країн, готові будувати сучасні, екологічно безпечні сміттєспалювальні заводи. Проте їм потрібен прибуток від продажу електроенергії, а НКРЕКП не встановила тариф за електроенергію від спалювання сміття.

Г. Москаль переконаний: поки такий тариф не буде запроваджений законодавством, проблему зі сміттям не вирішити. Сучасні сміттєспалювальні заводи спроможні переробляти не тільки свіжі, а й старі відходи, тому за кілька років вони вичистили б Закарпаття від закритих і стихійних звалищ.

Вл. інф.

Українська мова є рідною приблизно для 80% населення

Військові чекають на провокації

Ситуація на Донбасі за останню добу (станом на ранок 16.03) загострилась. Бойовики ведуть активні обстріли по всіх напрямках фронту — їхня кількість перевищила сотню. І це, схоже, лише початок. Адже Росія відправила на Донбас черговий «гумконвой». За інформацією прес-служби МНС РФ, у складі колони 40 автомобілів, які везуть понад 500 тонн вантажів. Що там, можна лише здогадуватися. Однак військові переконують: щойно він перетинає кордон — кількість провокацій та обстрілів зростає.

Тим часом українська сторона СЦКК констатує: окупанти ведуть вогонь і по житлових кварталах та ключових об'єктах інфраструктури. Досі гаряче в Авдіївці. Ворог гатить із мінометів і танків. Лише протягом останніх двох діб противником застосовано 10 снарядів калібру 125 мм, 77 мін калібру 120 мм та 22 міни калібру 82 мм. Зафіксовано і влучання в житловий будинок. На щастя, постраждалих немає.

На донецькому напрямку неспокійно було на шахті Бутовка, поблизу Кам'янки, Троїцького, Луганського, Зайцевого, Майорська, Пісків. Стрілецька зброя, гранатомети різних систем, зенітні установки та міномети не стихали там майже всю ніч. Неспокійно й на маріупольському напрямку. Там окупанти з кулеметів, БМП та зенітних установок стріляли по Широкиному, Водяному, Красногорівці, Мар'їнці.

За даними групи «Інформаційний спротив», РФ зацікавлена в загостренні ситуації на фронті. Адже нині командування «1-го АК ДНР» посилено готується до війни «малих груп», яка розгорнеться з появою «зеленки». «В підрозділах другого ешелону «1-го АК ДНР» створюються спеціальні рейдововогневі групи (по 10—15 чол., 2—3 одиниці транспорту). Їхнє завдання — дії на передньому краї, постійні обстріли передових позицій сил АТО», — йдеться у повідомленні групи.

Олександр ПЕКНИЙ.

Переселенці поскаржилися омбудсмену на соціальну невлаштованість

Маріуполь відвідала Уповноважений Верховної Ради України з прав людини Валерія Лутковська. На зустріч із омбудсменом прийшли не тільки маріупольці й жителі прилеглих селищ, що перебувають на лінії розмежування, а й переселенці з Луганської і Донецької областей. Основні питання у людей, які прийшли на зустріч, — житлові проблеми, соціальна невлаштованість, труднощі з одержанням соціальної допомоги й адаптацією на новому місці переселенців, діяльність судів, втрата бізнесу й майна в результаті воєнних дій. Кожен намагався донести ці питання до Уповноваженого з надією на їхнє вирішення. Багатьох переселенців, змушених залишити свої домівки, хвилювало те, що дотепер, через більш як два роки з початку воєнних дій, законодавча база з цих проблем відстає від вимог сьогодення.

Зокрема, на прийом до омбудсмена прийшла переселенка Юлія із селища Сєдове Новоазовського району з питання оплати харчування в дошкільних і навчальних закладах для дітей внутрішньо переміщених осіб. «Згідно із законом, на безплатне харчування в дитячому садку мають право тільки соціально найнезахищеніші — самотні матері тощо, а от ми — ні», — каже Юлія.

Ще одна відвідувачка, Рита Анатоліївна, представляє інтереси 75-літньої матері, яка під час воєнних дій у Широкиному одержала травму й тепер не може пересуватися самостійно. Але для призначення адресної допомоги потрібна особиста присутність в Ощадбанку й інших інстанціях. «Широкине — це єдине село, куди немає доступу його жителям. Нам нікуди повернутися й, напевно, уже можна було за весь цей час внести якусь поправку або зміну в закон про тимчасово переміщених осіб, що враховує сумну унікальність нашого становища», — жаліється жінка.

— Найчастіше переселенці опиняються в ситуації, коли вони не можуть добратися до соціального працівника для того, щоб одержати навіть той соціальний захист, який гарантований державою. Тому щораз це залежить від конкретного питання й конкретних обставин, — зазначила омбудсмен. — Планую за результатами всіх прийомів, які проведу, зустріч у парламентському комітеті з прав людини, де зможу розказати про ті проблеми, які потрібно вирішувати на законодавчому рівні. Далі — справа за Верховною Радою України й наявністю політичної волі для вирішення цих питань. Зі свого боку зроблю все, що в моїх силах, щоб донести це до парламенту, — пообіцяла Уповноважений з прав людини.

Леонід ВАСИЛЕНКО.

Маріуполь
Донецької області.

ДЕНЬ

№ 49 (6554) П'ЯТНИЦЯ, 17 БЕРЕЗНЯ 2017

Сьогодні в Україні переважно похмуро, подекуди невеликий дощ. Вітер північний, 7—12 м/с. Температура вночі від 3 градусів морозу до 3 тепла, у Карпатах вночі 1—6 нижче нуля. Вдень 3—8 градусів з позначкою плюс, у високогір'ї Карпат близько 0.

ЦЬОГО ДНЯ, 17 БЕРЕЗНЯ

■ **1917.** Оголошено про утворення Української Центральної Ради (головою заочно обрано Михайла Грушевського). ■ **1937.** У СРСР ухвалили закон, що позбавив селян свободи пересування. ■ **1972.** У Києві засновано Державний музей книги і друкарства України. ■ **1977.** Народився Олександр Багнюк — підполковник (посмертно) Збройних Сил України. Нагороджений орденом Богдана Хмельницького III ступеня (2014, посмертно). ■ **1992.** Міністерство юстиції України зареєструвало Українське козацтво. ■ **2015.** Під час патрулювання на околиці селища Станиця Луганська підірвався на міні Віктор Бабенко — старший солдат Збройних Сил України. Нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

АСТРОПРОГНОЗ НА 20—26 БЕРЕЗНЯ

Овни. Цього тижня ви прагнутимете поліпшити своє матеріальне становище. Знадобляться ваші уважність, ретельність і наполегливість у роботі.

☺ 22, 25 ☹ 20

Тельці. Навколо вас багато всього цікавого й привабливого — щось обов'язково потрібно задіяти на перспективу. Результати вас приємно потішать.

☺ 20, 23 ☹ 26

Близнюки. Ви часто берете на себе забагато всього, намагаєтеся вирішити всі питання самі. Приймайте допомогу з боку, і ваші старання буде щедро нагороджено.

☺ 21, 22 ☹ 25

Раки. Ви давно чекали на перспективну пропозицію, і цього тижня ви її отримаєте. Зробити важливий вибір буде непросто, визначитися допоможе дружня порада.

☺ 20, 26 ☹ 22

Леви. Ваша здатність розуміти приховані мотиви людей допоможе вийти зі складних ситуацій. Ваша проникливість дасть змогу вирішити багато важливих питань.

☺ 20, 25 ☹ 23

Діви. Події навколо вас самі вибудовуватимуться так, як треба. До середини тижня можливе отримання подарунка й поліпшення матеріального становища.

☺ 23, 24 ☹ 20

Терези. Завдяки вмінню зберігати віру й оптимізм ви досягнете бажаного. Ситуація зміниться на вашу користь. Усе старе може стати джерелом нової вигоди й доходу.

☺ 22, 23 ☹ 26

Скорпіони. Цього тижня ви можете пожинати плоди своєї наполегливості: можливі подарунки й фінансові надходження.

☺ 24, 25 ☹ 20

Стрільці. Вас супроводжуватиме успіх на роботі, можливі перспективні зустрічі. На якийсь час вам передадуть повноваження керуючого, і ви зможете робити те, що вважаєте за потрібне.

☺ 21, 26 ☹ 22

Козероги. Доля усміхається вам, і цього тижня ви зможете зміцнити стосунки й закласти основу для майбутнього. Можливі несподівані сюрпризи, зокрема й грошові.

☺ 20, 24 ☹ 25

Водолії. Вам слід навести лад у своїх справах і думках. Це сприятливо позначиться на особистих стосунках.

☺ 22, 23 ☹ 20

Риби. Тиждень буде дуже яскравим й емоційним. Події розвиватимуться стрімко й неочікувано. Дослухайтеся до свого внутрішнього голосу.

☺ 20, 25 ☹ 26

Без запровадження накопичувальної системи пенсіонери приречені на бідність

Двадцять років тому в Україні вперше заговорили про пенсійну реформу. Вже тоді було зрозуміло, що солідарна система (за якої покоління, що працює, через внески до Пенсійного фонду забезпечує виплати літнім людям) не здатна гарантувати гідну старість. Однак увесь цей час політики замість структурних реформ намагалися обійтися «косметичним ремонтом». То збільшували мінімальні виплати, то підвищували пенсійний вік, то змінювали вимоги до стажу. Ці «декоративні переробки» призвели до того, що, з одного боку, дефіцит бюджету Пенсійного фонду зріс до рекордних 141,5 млрд. грн., а з другого — абсолютна більшість пенсіонерів (78,9%) отримують менш як 2 тис. грн. на місяць, 17% — від 2 до 4 тис. грн. Тобто живуть у злиднях.

Природно, ситуація, що склалася, не влаштовує ані пенсіонерів, ані державу. Днями народний депутат Юрій Соловей (фракція партії «Блок Петра Порошенка») спільно з колегами-однодумцями та у присутності віце-прем'єр-міністра Павла Розенка представили програму пенсійної реформи, що нарешті передбачає впровадження обов'язкової накопичувальної системи.

— Наша пропозиція така: ухвалити відповідні законодавчі зміни, щоб в обов'язковому порядку з 1 січня 2018 року запровадити накопичувальну пенсійну систему. Ідеться про те, що починаючи з 2% (піднімаючи щороку цю цифру на 1% до 7%) запровадити обов'язкові відрахування із заробітної плати кожної людини на персональний накопичувальний пенсійний рахунок, який буде відкрито у накопичувальному фонді, — розповів Юрій Соловей. — Кошти цього фонду зберігатимуться винятково у державних банках України. На перехідному етапі їх можна буде спрямувати в облігації внутрішньої державної позики. І ми регламентуємо те, що дохідність за цими документами не може бути меншою, ніж рівень інфляції за минулий рік у країні. Тобто ми чітко розуміємо, що ці кошти захищені і не знецінюються, а щороку індексуються на рівень інфляції, приносячи кожному громадянину України інвестиційний дохід.

На думку Юрія Солов'я, переваги накопичувальної системи у тому, що, по-перше, кожна людина матиме свій окремий пенсійний рахунок. По-друге, щомісяця надходитиме повідомлення про те, скільки коштів відкладено на пенсію. «У разі настання критичної ситуації, скажімо хвороби, ці кошти можна вилучити і спрямувати на лікування. У разі, якщо людина помирає, а на рахунку залишаються кошти, вони не зникають, як це трапляється сьогодні, а успадковуються», — уточнив народний депутат. Варто наголосити, що у цьому разі розмір додаткових пенсійних виплат, звісно, зменшиться на суму витрачених на лікування коштів.

Також важливо зазначити, що накопичувальна система не замінить солідарну, а доповнить її. Тобто пенсія складатиметься з двох частин — традиційних виплат, які пенсіонери отримують нині, і того, що вони накопичили протягом життя. Зазвичай перша частина становить 60% суми, друга — 40%.

Віце-прем'єр-міністр Павло Розенко підтримав політичну волю народних депутатів реформувати пенсійну систему. При цьому він наголосив, що запровадження накопичувальної системи не передбачає збільшення податкового навантаження ні на працівника, ні на роботодавця. «Це дуже важливо. Це не додатковий податок. У межах нинішньої податкової системи можна абсолютно спокійно запроваджувати накопичувальну систему», — зазначив віце-прем'єр-міністр.

Нагадаємо, проект меморандуму між Україною та Міжнародним валютним фондом передбачає проведення пенсійної реформи вже найближчим часом. Водночас про нагальність змін у цій сфері свідчать, зокрема, такі дані ПФУ: станом на 1 січня 2017 року середня пенсія становить 1828 грн.

ДОВІДКОВО

Відрахування до накопичувального пенсійного фонду здійснюватимуться із заробітної плати працівника його роботодавцем на особливий пенсійний рахунок. Для осіб до 35 років такі відрахування будуть обов'язковими, для решти — добровільними.

Тетяна ПАСОВА.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА (з архіву «Голосу України»).

СПОРТ

«Монако» й «Атлетіко» йдуть далі

Футбол. Ліга чемпіонів. 1/8 фіналу. Матчі у відповідь. 15 березня.

«Монако» (Франція) — «Манчестер Сіті» (Англія). 3:1. Голи: Мбаппе, 8, Фабіньо, 29, Сане, 71, Бакайоко, 77. Перший матч — 3:5.

«Монако»: Субашич, Сідібе, Раджі (Туре, 70), Жемерсон, Менді, Фабіньо, Бакайоко, Лемар, Сілва, Жермен (Дірар, 90+1), Мбаппе (Моутіньо, 81). **Тренер** — Леонарду Жардім.

«Манчестер Сіті»: Кабальєро, Санья, Стоунз, Кліші (Ігеаначо, 84), Коларов, Сане, Фернандіньо, Сільва, де Брейне, Агуеро, Стерлінг. **Тренер** — Хосеп Гвардіола.

Рефері — Джанлука Роккі (Італія).

Фонв'єй. Луї II. 15 700 глядачів. 10 градусів.

«Монако», програвши на виїзді, вдома досяг потрібного результату й залишив «Манчестер Сіті» за бортом турніру. На користь господарів зіграла більша кількість забитих на чужому полі м'ячів.

У повторному поєдинку команди провели два зовсім різні тайми. Перший цілком і повністю тривав під диктовку «Монако», який за півгодини двічі вразив ворота Кабальєро. Нова зірка французького й світового футболу Мбаппе вже в дебюті відкрив рахунок, а в середині першої половини матчу бразильський оборонець Фабіньо збільшив перевагу.

Друга половина зустрічі відбувалася за зовсім іншим сценарієм. Одержавши прочуханки від Гвардіоли, «городяни» після перерви заграли активніше, притиснули суперника до його воріт, і в результаті Сане відквитав один м'яч. Рахунок 2:1 цілком влаштовував британців і виводив їх до чвертьфіналу. А через велику територіальну перевагу гостей здавалося, що квитком до наступної стадії вони вже не поступляться.

Однак монегаскам вистачило одного штрафного, щоб знову все перевернути й вирвати з рук суперника заповітну путівку. Бакайоко випередив усіх під час виконання господарями штрафного й ударом головою встановив остаточний рахунок зустрічі.

***

«Атлетіко» (Іспанія, Мадрид) — «Байєр» (Німеччина, Леверкузен). 0:0. Перший матч — 4:2.

«Атлетіко»: Облак, Врсалько, Гіменес, Годін, Лукас, Парті, Коке, Ньїгес, Карраско (Савич, 71), Корреа (Гайтан, 64), Грізманн. **Тренер** — Дієго Сімеоне.

«Байєр»: Лено, Гільберт, Едвай, Драгович, Венделл, Бельльарабі, Баумгартлінгер, Кампл, Брандт (Бейлі, 78), Фолланд (Арангіс, 88), Ернандес (Мегмеді, 81). **Тренер** — Тайфун Коркут.

Рефері — Сергій Карасьов (РФ).

Мадрид. «Вісенте Кальдерон». 49 133 глядачі. 17 градусів.

Навряд чи хтось очікував гольової зливи після першої зустрічі, в якій «Атлетіко» на виїзді переміг 4:2. Мадридці підтвердили, що, маючи солідний матеріальний запас, уміють грати прагматично, не напружуючись надміру. А «Байєр» тепер не в такому стані, щоб у Мадриді нав'язувати свою волю й гру суперникові з поставленим стилем, якістю футболу й класом.

Так і сталося. Іспанські футболісти спокійно контролювали перебіг матчу від першої до останньої хвилини. А в цілому нерва матчу не вистачало, оскільки занадто різними виявилися можливості суперників і надто вже переконливо «Атлетіко» виграв у першій зустрічі.

«Кременчук» виграв серію

Хокей. Чемпіонат УХЛ. Плей-оф. Півфінал. 4-й матч. 15 березня.

«Дженералз» (Київ) — «Кременчук». 1:8 (0:3, 0:0, 1:5).

Отже, рахунок у серії став 4:0 на користь клубу з Полтавщини, котрий вийшов до фіналу. Там «Кременчук» зустрінеться з переможцем іншої півфінальної пари: «Донбас» (Донецьк) — «Кривбас» (Кривий Ріг).

Геннадій БРАНИЦЬКИЙ.

Над номером працювали: Галина КВІТКА, Алла ДОДАТКО, Юлія ПОТАПЕНКО.

Засновник — Верховна Рада України
Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.
Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Передплатні індекси та передплатна ціна на 2017 рік
Для фізичних осіб:
40224 — 22 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота);
08775 — 18 грн. на місяць (3-разовий: вівторок, четвер, п'ятниця).
Для підприємств і організацій:
60955 — 55 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота).
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 60000.

Друк:
ТОВ «Мега-Поліграф», 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15
www.mega-poligraf.kiev.ua

Зам. 53151

Макет, верстка — редакція газети «Голос України».
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☎ **ТЕЛЕФОНИ:**
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 449-72-53;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56;

E-mail: mail@golos.com.ua — **загальний**
reklama1@golos.com.ua — **відділ реклами**
let@golos.com.ua — **відділ листів**
foto@golos.com.ua — **відділ ілюстрацій**

Сайт — www.golos.com.ua

